

Grosuplje (centrala)

SP 908

KLASJE

1995

352(497.4 Ivančna Gorica)

119950010,7

KNJIZNICA GROSUPLJE

COBISS O

Klasje

Časopis občine Ivančne Gorice

Številka 7

letnik I

september 1995

STUDIO
MARKELJ
FOTO · VIDEO · OPTIKA

61108 Ljubljana, Dolenjska c. 33, tel.:127 47 27

61295 Ivančna Gorica, Ljubljanska ul. 16

tel./fax: 777 777, 777 573, 778 573

AMBULANTA
IVANČNA
GORICA

Iz Jernejeve malhe

Jesen naznanjajo odhodi ptic, zlatorumena barva in začetek pouka. Veliko dejanje za vse šolarje, malošolske, prvošolke in dijake prvih letnikov se tako prične. Šolska vrata so se odprla na obeh naših matičnih in osmih podružničnih šolah. Desetmesečna skrb za učence, starše in institucije je neizbežna. Po šolah so zadnje dni pred začetkom pouka hiteli pripraviti vse za prihod učencev. Mnoge stvari bodo ostale še naprej v obliki želja, ki neprestano presegajo naše zmogljivosti. Vseeno pa smo naredili marsikaj.

Učenci krške in hrastovške šole se bodo letos gledi ob radiatorjih nove centralne kurjave. Nekaj sredstev je namenjenih za popravilo strehe in obnovo centralne kurjave v šolskem centru, prepletkano bo nekaj oken in opravljenih nekaj najnujnejših vzdrževalnih del po vseh šolah, vrtcih in nekaterih kulturnih domovih.

Učenci iz Višnje Gore in okolice si že lahko ogledajo maketo nove šole v želji, da bi bili prvi srečneži v tej občini, ki bi lahko imeli enoizmenski pouk. Ta ostaja cilj vsem šolnikom. Predvidena investicija je ocenjena na 220 mio tolarjev. Predvidena površina brez telovadnice je 1660 m². Obstoječa telovadnica ostaja v uporabi, skupaj z novo pridobljenim večnamenskim prostorom bodo pogoji za izvajanje športne vzgoje za učence zelo dobri. Sredstva zagotavlja republiški šolski tolar, občinski proračun, nemajhen delež pa ostane tudi krajanom.

V teh dneh so bile vse naše ceste živahne kot že dolgo ne. Rumene rutice so nas opozarjale, da pretirana skrb staršev, šolnikov, policistov, organiziranih voznikov in ostalih udeležencev v prometu ni odveč. Poostren je bil prometni nadzor, obiski ljudi, zadolženih za preventivo, so starše in šolarje opominjali na napake v prometu, vse pa poučevali o varni poti v šolo in domov. Stiske staršev so razumljive, saj za vse otroke ni najbolje poskrbljeno. Zakon ne pozna izjem in zagotavlja avtobusni prevoz najbolj ogroženim učencem, kar pa dodatno bremeni skupnost in starše.

Na občini se nič več ne počutimo kot prvošolci. Pristojnosti so skoraj že v celoti prenešene in razdeljene. Največ problemov nam ostaja na področju izdajanja lokacijskih dovoljenj. Veliko dela nas čaka, saj nam je upravna enota odstopila preko 100 nerešenih vlog. V zaključni fazi je tudi reševanje vlog črnograditeljev iz leta 1992, ki jih je preko 100. Prihajajo tudi nove vloge, zato je kadrovska okrepitev na tem področju več kot nujna.

Občinski proračun ima na več postavkah primanjkljaj, kar nam povzroča dodatne skrbi. Pričakujemo odobritev sredstev za demografsko ogrožena področja, zato dela na nekaterih predvidenih cestnih odsekih še čakajo. Pritiski za nove nenačrtovane metre asfalta in nepredvideni stroški ob raznih rekonstrukcijah so dodatno največkrat nerešljivo breme.

Prizadevanja livarne iz Ivančne Gorice in ekološko osveščene javnosti so pokazala konkreten sad. Livarna odpira vrata in vabi krajane k ogledu delovanja čistilne naprave. To je začetek, čaka nas še marsikaj, tako pri odvažanju odpadkov kot tudi na drugih bolečih ekoloških točkah.

Krajani Ambrusa želijo kulturni dom, ki je menda nekaj že bil njihov, sedaj pa je prešel v last in uporabo kmetijske zadruge. Razumnost obeh upravičencev bo v pogajanjih gotovo prinesla pametno rešitev v splošno korist, ne samo dveh pogajalcev, temveč vseh strani.

Na vseh področjih nas čaka veliko dela. Jesen prinaša nove funkcije po krajevnih skupnostih, občinski svet nadaljuje z delom ob podpori ustreznih odborov, imenovali bomo podžupana, čaka nas pa tudi delitvena bilanca stare občine.

Kar ni, lahko še bo.

Upajmo, da nam bo vsaj vreme prizaneslo.

župan Jernej

Prve dni so za varnejšo pot v šolo poskrbeli tudi policisti na konjih, ki so bili za učence prava atrakcija.

Kaj pravite, kdo je bil dekletu bolj všeč? Konj ali policist.

Pri Ceglarju v Artizi vasi se je razvilo takole prijateljstvo med pripadnikoma različnih živalskih vrst. Bilo bi lepo, če bi se takole radi imeli tudi ljudje, ki spadamo v isto vrsto bitij.

Leopold Sever

DOGODEK STOLETJA

V začetku septembra je gotovo najpomembnejši dogodek začetek šolskega leta. Če smo odkriti, se ga ne veselijo prav vsi ali pa vsaj ne vsi enako. Prav gotovo pa so otroci iz Lučarjevega Kala letos izjema. Veseli so šli v šolo prvi dan, veseli grede tudi sedaj.

Prav nič ni čudno, saj jih avtobus odpelje v šolo izpred domačega praga in jih prav tako pripelje tudi nazaj.

Prvič, odkar že veliko več kot 100 let hodijo lučarski otroci v šolo, jim od letos naprej ni treba več pešačiti do Hrastovega Dola in nazaj. V vsako stran dobre pol ure.

Kaj to pomeni za njih, njihov šolski uspeh, zdravje ... tega se gotovo še ne zavedajo. Vedo le, da zjutraj lahko spijo pol ure dlje in da so prej doma, da ob dežju niso mokri v šoli vse dopoldne in da jih ni treba biti strah medveda.

Hvaležni so šoli in občini, še posebej pa g. ravnatelju in županu Jerneju Lampretu.

Prišli so k meni in me prosili, da to napišem: Darko Berčon, Stanko Berčon, Joži Mandelj, Jure Turk, Igor Turk, Dušan Turk, Danica Fortuna, Jelka Markelj, Tomo Mandelj in Marko Mandelj.

P.S. uredništva: lučarski otroci imajo tudi po zakonu zagotovljen prevoz v šolo, saj so od Šentvida pri Stični oddaljeni kar precej več kot štiri kilometre.

A.A.

NE PREZRITE!

V današnji številki je zpet URADNI VESTNIK. Ni to branje le za pravnike.

Za vse se najde v njem kaj zanimivega.

- Razpisi za nove uslužbence županstva,
- razpis za enkratno pomoč študentom,
- natečaj za občinski grb in zastavo (podaljšani rok) in še marsikaj, kar vas bo gotovo zanimalo.

TUDI NOGOMET JE LAHKO LE ZABAVA

V Ambrusu vse "spore" med severom in jugom vasi, rešujejo samo enkrat na leto in to z žogo, na nogometnem igrišču. Nagrada zmagovalcu je, priznajte, zelo privlačna.

IZ DANAŠNJE ŠTEVILKE:

- Policisti začeli hoditi v osnovno šolo.
- V naše kraje se je naselil človek.
- Zakaj agrarne skupnosti?
- Iščemo inšpektorja!
- Mali oglasi.

AVTO - SLAK TREBNJE

Obrtniška ul.,

tel.: 068 44 446, 44 355

fax: 45 749

Prodaja in servis vozil
VOLKSWAGEN

Polo, Golf
Vento, Passat,
Transporter

Volkswagen -
ko veš, kaj imaš.

Vozila so na zalogi.

Prodaja in servis vozil

Skupina Volkswagen

Ibiza, Cordoba,
Toledo

Vozila so na zalogi.

DAN ZADRUŽNIKOV M-KZ STIČNA

V M-KZ STIČNA smo v soboto, 9.9.1995, organizirali tako imenovani DAN ZADRUŽNI-KOV in DELAVCEV. To je bil prvi poskus takega srečanja, želimo pa, da bi bilo v bodoče tradicionalno. Srečanje je bilo namenjeno boljšemu informiranju, in pogovoru o problemih, ki jih je v zadrugah kar veliko.

Prisotne na tem srečanju smo seznanili s problematiko odkupa živine, krompirja in mleka pa tudi z ostalimi informacijami, ki so pomembne za naše zadružnike.

Na srečanju sta bila tudi predstavnika občine, in sicer tajnik in predsednik občinskega sveta. Ker je imel g. župan druge obveznosti, je predsednik občinskega sveta mag. Jure Gorišek, prisotne seznanil z delom in aktivnostmi mlade občine.

Žal nam tudi v soboto vreme ni prizaneslo. Pred hudim neurjem s točo smo se umaknili v Zadružni hram, kjer tudi ob petju in harmoniki nismo pozabili na zadružne probleme. Vse naše misli so bile usmerjene v problematiko odkupa, cen, kako in kdaj bomo uspeli prodati krompir, teleta, prašiče...

V bodoče pričakujemo na takih srečanjih večji odziv, ker dobra organiziranost, informiranost, sloga in sožitje lahko rodijo tudi boljše sadove v zadružništvu, seveda z malo večjim poslušom države.

M.V.
M-KZ STIČNA

KAR JE TVOJE, JE TUDI MOJE, KAR ...

V nedeljo proti večeru se je ustavila limuzina pred njivo korusze, med Gorenjo vasjo in Mrzlim Poljem. Izstopil je lepo oblečen gospod in izginil v korusi.

Ne, ni bilo tisto, na kar smo prvi hip pomislili. Predolgo ga ni bilo nazaj. Ko pa je prišel, je polno vrečko spravil v prtljajnik.

Tega, da je pri tem močno oviral promet, niti ne bi izpostavljali.

M-KZ STIČNA vam v svojih železninskih trgovinah poleg drugega materiala nudi kompletno oskrbo z repromaterialom za kmetijstvo.

Na zalogi imamo semensko pšenico sort ANA, MARIJA in ŽITARKA ter ječmen ROBUR in REX. Pohitite z nabavo kakovostnega semena.

V skladišču semenskega krompirja v Ivančni Gorici vam še naprej po ugodnih cenah nudimo krmna žita (ječmen, korusa in soja).

Po zadružnih enotah in v komerciali zbiramo naročila za odkup t.i. "kmečkih jabolok". Jabolka morajo biti zdrava, brez primesi in sveža. Garantirana cena je 10 SIT/kg.

Prijavo okvirnih količin sprejemamo do 18. septembra 1995.

Prav tako vas obveščamo, da bomo v zadrugi prodajali tudi grozdje. Večjim kupcem priporočamo, da količine naročijo vnaprej (tel. 777-855 - komerciala.)

Na isti telefonski številki dobite tudi informacijo o nakupu rabljenih kmetijskih strojev.

V SP trgovinah pa vam še nadalje nudimo kompletno oskrbo za gospodinjstvo. Za naše stalne stranke še naprej velja nakupovanje s popustom z našo kartico - NAŠ STALNI KUPEC - VAŠA PREDNOST.

Vsem zadružnikom in ostalim našim potrošnikom želimo lepo jesen in dober pridelek.

Se priporočamo!

M-KZ STIČNA

SILIRANJE KORUZE

Čas siliranja korusze se naglo približuje, zato je skrajni čas, da očitstimo stene silosa ter jih po potrebi premažemo s silolaki.

Najugodnejši čas za spravilo korusze je v voščeni zrelosti, to je takrat, ko je korusno zrno sicer trdo, vendar ga z nohtom še lahko razkoljemo. V tej fazi ima korusa približno 30 % sušine. Drugi način ugotavljanja zrelosti korusze je s pomočjo tako imenovane "mlečne črte", ki sorazmerno z dozorevanjem potuje od vrha zrna do njegove baze. Pri tem postopku storž prelomimo na polovici. Če je na polovici storža spodnji del zrn okoli kalčka mlečno bele barve in je če je na njih kalček zelo jasno viden, zgornji del zrn pa je voščeno trden in ga z nohtom s težavo prerežemo, je pravi trenutek za siliranje.

Večji rejci, ki imajo večji dnevni odvzem silaže in se jim ni trba bati naknadnega segregiranja silaže, naj silirajo koruso v začetku polne zrelosti.

Manjši rejci z manjšim dnevnim odvzemom pa naj silirajo koruso v voščeni zrelosti.

Kjer je koruso prizadela toča in je glavovina listov scefrana, priporočamo, da ne hitite s siliranjem, če ni zrnje v voščeni zrelosti. Od toče prizadeta korusa bo dala količinsko manj zelene mase, s prezgodnjim siliranjem pa jo osiromašimo še na hranilnih snoveh, ki pa so v stebli in storžu.

Kmetijska svetovalna služba
Darka Zupanc-Puš, ing. agr.

REGIJSKI PREIZKUS ZNANJA V ORANJU

Tudi letos so se člani Društva podeželske mladine iz Ivančne Gorice, tako kot že več let doslej, udeležili regijskega tekmovanja oračev. Potekalo je 12.8. na površinah KPC Jablje pri Domžalah. Sodelovalo je 40 oračev iz ljubljanske regije, med njimi dve dekleti. Prvo mesto pri posameznikih je dosegel Matej Adamlje iz Radohove vasi, drugi je bil predstavnik Jabelj, tretje mesto pa sta si delila prav tako naša občana, Aleš Adamlje iz Radohove vasi ter Franc Kavšek, lanski prvak, iz Škrjanč.

Seveda so naši orači dosegli prvo mesto tudi v ekipni razvrstitvi.

Tudi pri ženskah, vsa pohvala Dolenjkam. Poleg tega, da so najbolj "korajžne" v vsej regiji, so dokazale, da so kos marsikateremu moškemu oziroma fantu (v oranju seveda). Magda Kastelic iz Velikih Pec pri Šentvidu je bila od samo dveh predstavnic prva, skupno 12., druga pa je postala Marija Nučič iz sosednje, videmske občine.

Poleg že omenjenih je iz naše občine sodelovalo še 5 oračev, ki so prav tako častno zastopali naše barve.

Kmetijska svetovalna služba

OBVESTILA

Vse kmetijske proizvajalce obveščamo, da bo v oktobru organiziran pregled in servisiranje molznih strojev in naprav. Pregled bo finansirala občina Ivančna Gorica iz proračuna, morebitne rezervne dele pa plača vsak lastnik sam. Serviser bo prijavljene kandidate obiskal na domu. Prosimo vse zainteresirane, da se prijavijo Kmetijski svetovalni službi osebno ali na telefon 777-045, najkasneje do 30.9.1995.

Po spravilu pridelkov je najprimernejši čas za odvzem vzorcev zemlje za kemično analizo, kar je osnova za pravilno gnojenje in dognojevanje posameznih kultur.

Obveščamo vas, da stroške analize v višini 40% plačate, 60% pa refundira občina. Zainteresirani naj se zglasijo v pisarni Kmetijske svetovalne službe vsak dan od 7.00 do 8.00.

V današnji prilogi si oglejte razpis za agromelioracijska dela in razpis za pridobitev enkratne finančne pomoči učencem in študentom z območja občine Ivančna Gorica, ki se izobražujejo v kmetijskih programih.

Kmetijska svetovalna služba
Ivančna Gorica

ZVEZA KMETIC SLOVENIJE

V Gornji Radgoni smo se članice Društev kmečkih žena iz Vidma, Grosupljega in Ivančne Gorice udeležile ustanovne skupščine Zveze kmetic Slovenije. Čeprav je od zgoraj navedenih uradno registrirano le društvo oziroma aktiv iz Videm-Dobrepolja, smo vse tvorno sodelovale pri ustanavljanju tudi ostalih 35 društev iz cele Slovenije.

Predsednica Zveze kmetic je postala ga. Miheaela Logar, dipl. biologinja, sicer pa tudi kmetica in poslanka iz Vodice pri Ljubljani.

ZVEZA KMETIC SLOVENIJE je prostovoljna, stanovska, nepolitična organizacija, ki združuje društva iz vse Slovenije, v katera so včlanjene ženske s podeželja.

Tako društva kmečkih žena kot zveza sama si prizadevajo za ustrezno mesto kmetic v naši družbi in za uresničevanje ciljev, določenih s programom dela.

Po pooblastilu članov društva in zveza opravljajo naslednja dela in naloge:

- usklajujejo skupne in posamezne interese članov,
- predstavljajo zvezo doma in v tujini,
- spremljajo zakonodajo (s področja kmetijstva, socialne politike in izobraževanja...) in dajejo pobude svojim članom in ustreznim institucijam ter ustanovam,
- v sodelovanju s kmetijsko svetovalno službo pripravljajo programe izobraževanja kmetic,
- spodbujajo dejavnosti za razvoj podeželja,
- sodelujejo s sorodnimi organizacijami doma in v tujini in se z njimi povezujejo,
- obveščajo javnost o svojem delu in
- podeljujejo priznanja.

KAM S KROMPIRJEM?

Odločitev za kmete ni lahka. Pridelek je bil namreč letos zelo bogat. Država pa je dovolila še uvoz večje količine krompirja. Odkupne cene so tudi zato sorazmerno nizke, pa še prodati se ga ne da (Kje je sedaj tovarna na Mirni!).

Da bo odločitev še težja, se širijo govornice, da je bila v zahodni Evropi letina krompirja zelo slaba.

Kdor morda računa na to, zelo veliko tvega. Tehtnega nasveta pa od nikoder.

Ustanovitelj časopisa KLASJE je Občinski svet Občine Ivančna Gorica.

Sedež uredništva: Ivančna Gorica Sokolska 8, telefon 778-384, 778-385, 777-697.

Izdajateljski svet: Mihael Glavan-predsednik, Jurij Gorišek, Jernej Lampret, Gregor Ficko, Fani Sever.

Uredniški odbor: Andrej Agnič, v.d. glavnega in odgovornega urednika, Franc Grlica, Maja Ficko, Marjeta Glavan, Petra Bahorič, Tatjana Lampret, Leopold Sever, Ksenja Medved, Simon Bregar.

Oblikovanje: Andrej Verbič; Računalniška priprava: AMSET Macedoni, Grosuplje; Tisk: KOCMAN Grafika d.n.o., Grosuplje

Časopis KLASJE izhaja mesečno in ga prejemajo vsa gospodinjstva v občini bresplačno. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo.

Na podlagi zakona o prometnem davku (Ur. List RS št. 4/92) in mnenja Urada Vlade za informiranje št. 4/3-12-690/95-23/160, da je glasilo KLASJE proizvod informativnega značaja iz 13. Točke tarifne številke 3 tarife prometnega davka, po kateri se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5%.

PITANJE TELET NA VISOKO KLAVNO TEŽO S KONCENTRATOM "ZLATO ZRNO"

Teletina velja za meso najboljše kakovosti, ki je na voljo le v omejenih količinah zaradi omejenega števila telet, ki jih je mogoče zaklati, ne da bi bila ogrožena reprodukcija stalaža govedin in prireja govedine. Zmanjševanje oskrbljenosti tržišča s teletino je mogoče do določene meje kompenzirati s pitanjem telet do največje možne telesne teže, pri kateri ima meso še več značilnosti kakovostne teletine.

Značilno za teletino je, da je blede rožnate barve, je nežna, nemastna in jo je kulnarično mogoče hitro pripraviti. Pri tem je svetla barva mesa za porabnike razpoznavna lastnost. Tako so bile razvite tehnologije pitanja telet za "belo" meso (teletino) z mlekom in mlečnimi nadomestki, ki so dovolj revni v železom, da se pri pitanju doseže za blede meso potrebna stopnja anemičnosti telet. Vendar pa je takšno pitanje telet drago, tehnološko zahtevno in v nasprotju z načeli varstva živali, ker tak način prehrane preprečuje teletom normalen razvoj v prežvekovalce.

Emona - Tovarna močnih krmil je razvila tehnologijo pitanja odstavljenih telet z močno krmno ZLATO ZRNO brez mleka in mlečnih nadomestkov.

Nova tehnologija omogoča, da spitate odstavljenega teleta na način, ki ustreza prežvekovalski naravi telet, torej brez mleka in mlečnih nadomestkov, do klavne teže in klavne kakovosti, ki ustrežata evropskim standardom za teletino. Nov način pitanja je gospodaren, cenejši od klasičnega pitanja z mlekom in mlečnimi nadomestki, je enostavnejši in etološko neoporečen ter v skladu s predpisi o varstvu živali.

Ker pa je teletina tem bolj kakovostna, čim mlajša so teleta, je treba teleta čimprej vključiti v pitanje. To pomeni, da jih je treba po sistemu zgodnjega odstavljanja zgodaj razviti v prežvekovalce, da bodo svojo sposobnost rasti ob krmiljenju s koncentratom in senom lahko dobro izkoristili in zgodaj dosegla zadovoljivo stopnjo spitanosti.

Teleta so spitana, ko dosežejo telesno težo 200 do 250 kg. Klavni trupji morajo ustrežati slovenskemu pravilniku o teletini, ki omejuje starost telet do 6 mesecev in težo trupov do 150 kg. Ustrezno kakovost dosežemo, če so teleta v času pitanja dovolj hitro priraščala. Poskusi so pokazali, da je za kg prirasta potrebnega od 2,88 do 3,63 kg koncentrata ZLATO ZRNO in 1 kg kakovostnega sena.

Shema odstavljanja in pitanja telet

Starost	Napajanje	Zlato zrno	Kakovostno seno	Voda
1. teden	mlezivo	-	-	-
2. do 7. teden (odstavljanje)	mleko ali mlečni nadom. 2x3 l/dan	po volji	po volji	po volji
od 8. tedna naprej - pitanje	-	po volji	po volji	po volji

Darja Janežič, ing. kmet.

Ob nenadomestljivi in mnogo prerani izgubi ljubega moža, očeta in starega očeta

EDVARDA MANDLJA, st.
iz Velikih Česnjic-Šentvid pri Stični

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancom, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala za izrečene pisne in ustne izraze sožalja, podarjeno cvetje in sveče. Hvala pevcem za zapete žalostinke in g. župniku za opravljen obred.

Vsem in vsakemu posebej še enkrat hvala.

Žalujoci vsi njegovi.

SANACIJA SE LAHKO ZAČNE

Problem onesnaževanja Farme Stična je že dolgo znan. Da rešitev za sanacijo obstaja smo izvedeli 15. junija na redni seji Alternative Zelenih odbora Ivančna Gorica. Tokrat niso samo opozarjali na probleme onesnaževanja, ampak so ponudili tudi rešitev. Na svojo redno sejo so namreč povabili poleg direktorja podjetja Farme Stična, g. Plantariča, in predstavnikov čistilne naprave tudi inovatorja Zorana Simiča, ki se v svojem podjetju Biokrog ukvarja z reciklažo različnih industrijskih odpadkov. Za svoj patent principa kompostiranja tekočih in poltekočih organskih odpadkov je dobil tudi letos na EKV v Celju priznanje, patent pa je tudi evropsko priznan.

Zoran Simič je sestavil peno, ki pospeši postopek kompostiranja. Pena vsebuje 25 do 35 sestavin, npr: hraniva, sredstva, ki vežejo vanje, sredstva, ki urejajo kislost in bazičnost itd. Ko se pena pomeša z gnojem, izgubi vonj in se lahko tak gnoj tudi transportira. Na Škofljici danes že predelajo od 150 do 200 ton organskega gnojila. Proizvodov predelave je več, in sicer substrati za direktno sajenje ali pa bolj koncentrirana organska gnojila. Gnojila prodajajo domačim proizvajalcem ali pa ga izvažajo.

Inovator se je Farmo Stična ogledal in naredil nekaj analiz. Povedal, da bi lahko začeli z uspešno sanacijo. Sanacijo trdega separata bi lahko rešili takoj. Gnojevko, ki priteka na čistilno napravo, je treba prečistiti, tudi prevelika koncentracija amoniu-

ma se da odpraviti, saj po čiščenju tekočina izgubi koloidno lastnost in vonj. Po tem postopku bi bile lagune popolnoma nepotrebne, saj se s peno lagune pokrije, s tem pa se prepreči, da bi se smrad širil v okolico. Tekočina pod peno bi se filtrirala, in ko bi se tekočina odtekala, bi pena prišla do mulja, ki bi ga premešali, hkrati pa bi mulj izgubil vonj in šel naprej v predelavo. Celotna tehnologija ima dve ekološki prednosti: pospravi se organske ostanke in pridobi se organsko gnojilo, ki je boljše od mineralnih gnojil. Primerjavo mineralnih gnojil in organskih gnojil, ki jih izdeluje Zoran Simič, je naredila Biotehniška fakulteta v Ljubljani.

Dejstvo je, da v potoku Stičnica in Višnjica ni več življenja. Potok Višnjica je od čistilne naprave mrtvi potok, dotik z vodo, ki teče od čistilne naprave, pa je agresiven, saj dobiš spuščanje na koži, je povedal navzočim predsednik Zelene alternative Ivančna Gorica Franc Hegler in dodal, da so za onesnaženost vedele vse odgovorne institucije, od podjetja Farma Stična do republiškega inšpektorja. Narejenih je bilo kar nekaj študij glede onesnaževanja, tako vode kot zraka, vendar so te večinoma ostajale v predalih raznih služb, je zaključil predsednik AZ. Danes so presežene vse meje onesna-

ževanja, vsega pa tudi čistilna naprave ne more prečistiti. Kot so povedali predstavniki čistilne naprave, le-ta deluje in čisti toliko, kot fizično zmore. Če pa dobijo koncentracije, ki so stokrat prekoračene, pa ni nobene čistilne naprave na svetu, ki bi to prečistila. Zlasti ob dežju je situacija nevzdržna, kajti narasla voda pritisne umazanijo na čistilno napravo, tedaj pa se prečiščevanje ustavi, saj je čistilna naprava preobremenjena.

Farma Stična je sicer z letom 1988 začela s postopno sanacijo, razširjali so lagune, ločili so meteorne vode od vseh odpadnih vod, namestili merilec za doziranje spuščanje na čistilno napravo. Vendar kljub tem ukrepom še vedno onesnažuje. Analize, ki so bile opravljene 14. 6. 1994, so pokazale, da Farma redno prekoračuje dovoljeno mejo amonijaka, občasno pa še šestvalentnega kroma, železa in cinka.

Kljub temu pa bi se sanacija podjetja Farma Stična lahko začela. In sicer takoj, ko bodo zagotovljeni tehnični, finančni in ekonomski pogoji.

P. B.

zavod za prostorsko,
komunalno in stanovanjsko
urejanje grosuplje p.o.
taborska 3, 61290 grosuplje

UREDIMO VAM KUPOPRODAJO VAŠE NEPREMIČNINE

- CENITEV NEPREMIČNINE
- SKLENITEV KUPOPRODAJNE POGODBE

- UREDITEV DAVČNIH OBVEZNOSTI
- ZEMLJIŠKOKNJIZNI PREPIS

PROJEKTIRAMO STANOVANJSKE, POSLOVNE IN GOSPODARSKE PROSTORE

TEL.: 061/762-246, 061/763-078

GOZD NI SMETIŠČE!

Že nekaj časa je preteklo, odkar sem, prizadet zaradi malomarnosti ljudi, v glasilo občine Grosuplje napisal članek z naslovom Tudi gozd je naše okolje (Naša skupnost, julij 1991). Kot rezultat brezvestnega odnosa ljudi do narave, do okolja sem navajal primer kritičnega stanja v gozdu, ki se razteza ob šolskem centru, med Ivančno Gorico, Stično in Virom. Ker se stanje do danes ni prav nič izboljšalo, temveč nasprotno, močno poslabšalo, ponovno izpostavljam primer tega, po površini sicer majhnega, po krajinsko ekološkem pomenu pa toliko bolj pomembnega gozdiča.

Gozdna površina, ki jo omenjam, vse bolj pridobiva na pomenu, saj je to gotovo potencialno in že dejansko najpomembnejša naravna rekreativna

površina novonastalega občinskega središča in okoliških naselij. Vendar ima podobno sliko, kot jo kaže asfaltno igrišče za šolskim centrom, tudi okoliški gozd.

Odpadki se naglo kopičijo

Vse kaže, da so te rekreativne površine pravi poligon za sproščanje takih in drugačnih strasti naše mladine. Pred leti zastavljeni cilji nekaterih "zelenih navdušencev", da bi ta gozd postal svojevrsten učni pripomoček pri izobraževanju mladine, se je sprevrgel v pravo nasprotje. Res je postal šolski primer, vendar ne v pozitivnem smislu, temveč primer brezobzirnega ravnanja z našim okoljem. V omenjem gozdu praktično na vsakem koraku naletiš na različne izraze mačehovskega odnosa do nar-

ave. Očitno je, da že našo mladino vzgajamo v smislu: Kar odvržeš v gozdu, se ne vidi in nikogar ne moti. Ni čudno, da šolajoča se mladina v gozdu odmetava različno embalažo, papirje, pločevinke, steklenice, saj se je tega naučila od svojih staršev.

Najbrž je pomislek, da s pločevniko veliko manj prizadenejo naravo, kot so ga starejši z odvrženim plastičnim sodom, s starim pralnim strojem ali celo školjko starega avtomobila, precej na mestu. Vendar ne povsem, saj če se bodo drobni odpadki, ki so največkrat trajnega značaja, kopičili s takim tempom kot do sedaj, potem si lahko ustvarimo še mnogo bolj črno sliko prihodnosti tega gozdiča.

Zavedati bi se morali, da v gozdu žive mnogi drobni, očem pogosto prikriti organizmi. Ti so še posebej

občutljivi na vse tujke, saj snovi, ki nastajajo pri počasnem razpadanju odpadkov, zastupljajo njihove organizme. To ni dosti drugače, kot če bi na nas nekdo nenehno zlival strupeno tekočino. Vsak naj pomisli, kako bi se počutil!

Za čistejšo in bolj zdravo prihodnost

Veliko bo treba spremeniti. Še posebej naš odnos do okolja. Premalo se zavedamo, da gozd ni samo lesena njiva, ampak precej več. Gozd predstavlja množico organizmov, rastlin in živali. Torej gre za občutljiv živi sistem, ki ga vsako grobo ravnanje močno prizadene.

Verjetno bo morala šola veliko več kot doslej prispevati k vzgoji mladine v smislu pravilnega odnosa do našega skupnega okolja. Ena od najboljših

oblik ekološkega uzaveščanja mladine so gotovo akcije čiščenja okolja. Te se lahko organizirajo v okviru naravoslovnih krožkov ali pa naravoslovnih in kulturnih (tudi uzaveščen odnos do narave je del človekove kulture) dni. Ob pravilno predstavljenem smislu tovrstnih akcij ni nikarkršnebojazni, da bi uspeh izostal. Pobuda bi lahko prispevala precej več k ekološki zavesti mladine kot mnoge lepozveneče besede politikov in pedagogov.

Velik del problema pa bi lahko rešili že z nekaj koši za smeti, postavljenimi ob običajnih poteh šolarjev!

Lado Kutnar
Gozdarski inštitut Slovenije

NE 31., AMPAK 33 METROV IN 33 CENTIMETROV

V prejšnji številki Klasja smo objavili sliko in kratko informacijo o našem morju, višnjegorskem bazenu.

Takrat je bilo še pasje vroče, pa vseeno se je takoj oglasilo kar nekaj Višnjancov, češ da mere bazena niso prav napisane.

Mi smo dobili podatek in ga tudi napisali, da je bazen dolg 31 metrov. Merili ga takrat res nismo. Pravilna dolžina je menda natančno 33,33 metra. Taka je menda zato, ker so ob njegovi izgradnji daljnega leta 1933 bila v njem tekmovalca plavalcev tudi na 100 metrov. Za to dolžino so ga morali preplavati trikrat.

Včeraj, v četrtek, 14. septembra, smo se z ustreznim metrom hoteli prepričati, kdo ima glede dolžine bolj prav, pa je bil bazen žal zaprt, saj je sezona očitno za letošje zaključena.

A.A.

DENAR OB CESTI

Zadnja leta se obrt in malo podjetništvo v Ivančni Gorici, brez pomoči države in občine, hitro razvija. Tudi konkurenca je že velika, o čemer pričajo številne reklamne table. Le reda s temi reklamnimi tablami ni nobenega. Lahko bi rekli, da reklamne table v Ivančni Gorici že onesnažujejo okolje. Pa še neučinkovite so, najbrž zato, ker jih je preveč na kupu. Kar 21 smo jih našli!

Saj ni čudno, ko pa niso obdavčene. V dobro urejenih občinah je to kar opazen vir dohodka proračuna, pa še table so estetsko usklajene in so tam, kamor sodijo.

Naš prispevek k turističnemu prospektu Ivančne Gorice, ki ga menda misli založiti občina.

In še veliko podobnih bi lahko objavili, še posebej iz naših gozdov.

NAŠE ŽUPANSTVO

V zadnji številki našega glasila je v pravem kotičku gospod Godeša predstavil župana in občinski svet z vidika nalog in pristojnosti. Danes pa želimo predstaviti našo občinsko upravo, ki jo sestavljajo delavci zaposleni na naši občini v tem trenutku. To je tisti del naše organizacije, ki je odgovorna za realizacijo skupnih nalog, sprejetih v organih naše občine in nalog župana ter vsega tistega, kar nam nalagajo zakoni in predpisi. Hkrati smo tudi služba na katero se obračajo naši občani pri urejanju zadev iz pristojnosti lokalne samouprave. Pri vsem tem želimo biti ažurni, objektivni in korektni do vseh, ki prihajajo k nam.

Odlok o organizaciji občinske uprave je podlaga, ki ga je sprejel naš občinski svet na svoji 5. seji dne 3.5.1995. Objavljen pa je bil v Uradnem vestniku občine Ivančna Gorica, št. 2 z dne 26.5.1995.. Omenjeni odlok določa organizacijo naše uprave. Občinski svet se je odločil, da naša organizacija ne bo sestavljena po oddelkih kot je največkrat običaj v občinskih upravah, ampak se je sprejela odločitev, da so vsa področja dela iz pristojnosti naše občine združene v enoviti upravni organ. Odlok v svojih členih določa, da občinsko upravo vodi župan oziroma po predhodnem pooblastilu župana tudi tajnik občine. Upravne naloge občinske uprave se opravljajo v tako novitem občinskem

upravnem organu, ki ima naziv Županstvo občine Ivančna Gorica. Županstvo ima organizacijske enote oziroma referate:

za upravno pravne, splošne, administrativne in informacijske zadeve,
za gospodarstvo, obrt, trgovino, turizem, kmetijstvo in gozdarstvo ter finančne zadeve in proračun,

za družbene dejavnosti, društva in krajevne skupnosti,

za komunalne zadeve, varstvo okolja in urejanje prostora.

Na podlagi sprejetega odloka v občinskem svetu občine Ivančna Gorica je župan občine določil in sprejel sistemizacijo delovnih mest. Ta določa konkretnije naloge in je podlaga za razpis nalog, ki se opravljajo v županstvu. Treba je povedati, da je sistemizacija znotraj županstva začasna, saj so nekatere zadeve glede delitev nalog med državo in občino še odprte. To velja zlasti še za področje urejanja prostora in lokacijskih dokumentacij. V septembru mesecu tega leta so v županstvu občine Ivančna Gorica zaposleni naslednji delavci: Irena Bregar, d.i.a., Anton Jereb, ing.gr., Bogo Sušič, višji upravni delavec, Anica Hočevar, upravni tehnik, Tatjana Božič, ekonomski tehnik, Tatjana Markelj, upravni tehnik in tajnik občine Vinko Blatnik, višji upravni delavec.

Občinski svet občine Ivančna Gorica je

za opravljanje nalog in del za organe sveta in svet sam imenoval v.d. sekretarja občinskega sveta. To delo trenutno opravlja dipl.iur. Franc Urbančič. Povedati je potrebno, da naši razpisi, ki so bili objavljeni v dnevnem časopisu niso bili uspešni za razpisana mesta diplomiranega ekonomista in diplomiranega pravnika. Ker gre za pomembni delovni mesti znotraj županstva, bomo razpise za ta dela v najkrajšem času ponovili. Zaradi nerazčiščenih razmejitev med državo in občino so možne določene spremembe glede zaposlenih v županstvu. Kljub temu pa ocenjujemo, da bi bilo možno naloge, ki jih ta hip predvideva zakon o lokalni samoupravi za novo nastale občine in predvidene naloge, ki jih naj bi prepuščala država v urejanje občinam možno opravljati z največ 12 zaposlenimi. To pa je še vedno število, ki pomeni za našo občino minimalno zaposlitev glede na število prebivalcev (12.479) in površino (227 kvadratnih km).

Delovni pogoji za zaposlene v županstvu so primerni. Tehnična oprema in oprema pisarniških prostorov je nova. Osnovni pogoji, da občina in njeni organi z županstvom deluje so zagotovljeni in želimo si, da se naša skupna prizadevanja v kar največji meri odražajo v razvoju in konkretnih nalogah.

Vinko Blatnik

ŽOGICO IMAJO LJUBLJANSKI SVETNIKI

Že kar nekaj časa se na občinskem svetu, županstvu pa še kje drugje govori o osamosvojitvi ivanškega zdravstvenega doma. Vrstili so se sestanki, pisali dopisi, pa še druge stvari so se dogajale, menda v škodo zdravstvenega doma v Ivančni Gorici. In se še, menda.

Kje pa smo pri osamosvajanju danes? Praktično tam kot pred 27 leti.

Uradnih izjav nihče od prizadetih ni hotel dati ne napisati, zato smo za to zaprosili g. Boga Sušiča, ki je na županstvu zadolžen tudi za zdravstveno varstvo. Za boljše razumevanje sedanjega stanja nam je povedal nekaj zgodovine.

"Leta 1967 je takratna občinska skupščina Grosuplje, ne ve se, zakaj, sprejela sklep, da se ustanoviteljske pravice do Zdravstvenega doma Grosuplje in Ivančna Gorica prenese na Mesto Ljubljana. To se je tudi zgodilo in formalnopravno sta oba domova postala le enota osnovnega zdravstvenega varstva Grosuplje, s

sedežem v Grosupljem."

Z osamosvojitvijo in ob prvih idejah o novih občinah pa so si grosupeljski občinarji očitno premislili kar zadeva ustanoviteljske pravice do zdravstvenega varstva.

"Leta 1991 je skupščina občine Grosuplje zaprosila Mesto Ljubljana, da ji vrne ustanoviteljske pravice do zdravstvenega doma."

No, večina pa nas ve, da pod Strgarjevo vladavino v Ljubljani mestni svet nikoli ni bil sklepčen in zato o tem sploh ni mogel sklepati (Še proračunov ni sprejemal!).

"Z ustanovitvijo novih občin v začetku tega leta pa je postala pobuda še odločnejša in občinski svet Ivančne Gorice je podprl idejo o osamosvajanju tudi ivanškega zdravstvenega doma, s čimer so soglašale vse tri novonastale občine.

Vse tri občine so tako junija letos zaprosile mestno občino Ljubljana, da vrne ustanoviteljske pravice Grosuplju.

Šele potem bi se namreč nove tri občine lahko dogovorile o razdružitvi in osamosvojitvi zdravstva v posameznih občinah."

Naslednjo potezo zadržuje torej ljubljanski mestni svet, ali natančneje, njegov predsednik Dimitrij Kovačič, ki tega predloga ne uvrsti na dnevni red.

Naš župan Jernej se je že pogovarjal s svojim kolegom Dimitrijem Ruplom, ki je menda izjavil, da za vrnitev ustanoviteljskih pravic ni nikakršnih zadržkov. Torej je vse odvisno od dobre volje gospoda Dimitrija Kovačiča.

"Ivanški občinski svet," je končal Bogo Sušič, "je že pred časom imenoval komisijo, ki naj bi vodila razdružitve in osamosvajanje, pa ta žal ta hip nima kaj početi, ker ne more storiti prav nič ..."

... vse dokler ljubljanci ne bodo blagovolili reči svoje.

A.A.

LIPA V IVANČNI GORICI KOT SPOMINSKO DREVO

Tako kot druga Sokolska društva v Sloveniji se je tudi Sokolsko društvo v Ivančni Gorici odločilo in 17. 10. 1935 posadilo pred Sokolskim, danes Kulturnim domom lipo, drevo, ki naj spominja na pokojnega jugoslovanskega kralja, Aleksandra Kara|or|evića, ubitega v Marseillu 9. 10. 1934.

Lipa, ki spominja na dogodek pred enainšestdesetimi leti, je dobro ohranjena, kljub prometu, ki se odvija okrog nje, pa še brez pravega gospodarja je.

Tudi lipi v Višnji Gori in Šentvidu, ki sta bili posajeni z enakim namenom kot v Ivančni Gorici, rasteta še danes. V Višnji Gori pred šolo, v Šentvidu pa na "Placu pred velikimi štingami", kot so včasih imenovali ta prostor.

Franc Kalar

Ne onesnažujte s plakati svojega kraja!

Klasje

Oglas v Klasju je cenejši in učinkovitejši!

LaMaS d.o.o.
Ulica 25. Maja 14
61295 Ivančna Gorica
Mtel : 0609 / 612-923

RAČUNALNIŠKI SISTEMI

računalniki v najrazličnejših konfiguracijah:

Pentium 100,90,75 Mhz,

486DX4-100, 486DX280, 486DX266 Mhz

po zelo ugodnih cenah v konfiguraciji po vaših željah

TISKALNIKI

matrični, ink-jet in laserski tiskalniki znamk Epson, Hewlett packard, Fujitsu, Star, Nec, . . .

INFORMACIJSKI SISTEMI

integralni informacijski sistemi za finance, računovodstvo in proizvodnjo za majhne srednje in velike gospodarske družbe, samostojne podjetnike in ustanove

PROGRAMSKA OPREMA

posamezni moduli za trgovske in proizvodno-stroritvene dejavnosti

TRGOVINSKO POSLOVANJE, GLAVNA KNJIGA s SALDAKONTI, OBRAČUN O.D., OSNOVNA SREDSTVA, FAKTURIRANJE, MATERIALNO KNJIGOVODSTVO, GOSTINSKO POSLOVANJE, . . .

INFORMACIJE in PREDRAČUNI

vsak delovni dan na telefonu : 0609/612-923
ter v Papirnici PACKA, Livarska 1, Iv. Gorica

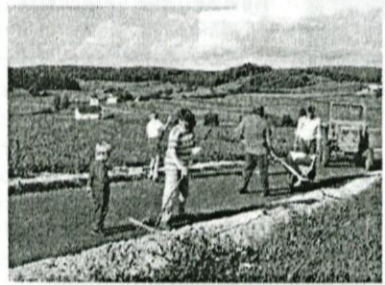

ASFALT V NAJMANJŠO VAS V OBČINI

Trebež je vasica na hribu in šteje le tri hiše, pa še od teh je ena prazna. Ker je vasica na hribu, smo imeli vedno težave z dostopom, zato smo že v lanskem letu sklenili, da bi vsaj najslabši del poti uredili in asfaltirali. Kljub mnogim pomislekom smo zbrali pogum in globoko posegli v žep ter s pomočjo nekaterih krajanov Sušice in še mnogih drugih strli ta trdi oreh in v juliju položili asfalt v dolžini 650 m. Zelo smo veseli tega napredka in bi se ob tej priliki radi zahvalili vsem, ki so nam pri tem, za naš zelo velikem delu kakorkoli pomagali; Občini Grosuplje, Krajevni skupnosti Muljava, Občini Ivančna Gorica ter vsem njihovim delavcem na tem področju, IMP Livar-ju Ivančna Gorica za materialno pomoč, mnogim obrtnikom in tudi mnogim posameznikom za denarno pomoč.

Iskrena hvala vsem, ki so nam tokrat pomagali, kajti to investicijo bi težko zmogli sami in upamo, da bomo zmogli urediti tudi drugi del poti, ko bomo spet nabrali dovolj poguma.

Prebivalci vasi Trebež

KRŠKA JAMA DOBILA LUČ

Sobota, 19.8.1995, bo v kronologiji kraja Krka zapisana kot dan, ko je v Krški jami zagorela prva žarnica.

Na zaključni delovni akciji, na kateri je sodelovalo okrog 120 krajanov vseh starosti, smo položili okrog 100 metrov električnega kabla in ob vhodu v jamo vgradili električno omaričo. Nekaj po 12. uri smo krajanje in še nekateri drugi obiskovalci, med katerimi je bil tudi naš župan, s ponosom dočakali slovesno otvoritev osvetlitve jame. Za predsednikom krajevne skupnosti, g. Tonetom Hočvarjem, ki je opravil otvoritev, je nekaj slavnostnih besed spregovoril še predsednik Turističnega društva Krka g. Avgust Likovnik. Svoj govor je strnil z mislijo, da je ta žarnica ena tistih "lastovk", ki v našo dolino prinašajo turistično pomlad.

Vsi si tega želimo!

Naj še omenimo, da so v teh dneh jamski raziskovalci - speleologi ugotovili, da v Krški jami oziroma njenih vodah obstajajo tudi človeške ribice, kar bo gotovo dodatna turistična zanimivost, obenem pa je to znak, da je Krka pri svojem izviru zelo čista.

Simon Bregar

PREMIKA SE, PA VENDAR ...

Krajevna skupnost Metnaja je v naši občini resda velika po obsegu, vendar zelo majhna po številu prebivalcev. To še bolj otežuje skupno delo in načrte, še posebno, ker je razdeljena na bogatejši južni del, to so vasi Mekinje, Metnaja, Dobrava, Pristava in Goričica, ter nerazviti severni del krajevne skupnosti, to so vasi, ali bolje rečeno zaseleki Debeče, Planina, Osredek, Obolno in Poljane. Razlika je vidna, tako po naseljenosti kot tudi po komunalni opremljenosti. Tako ima južni del normalno asfaltno povezavo, v celoti zgrajen vodovod, gospodinjstva so opremljena s telefoni (razen v Metnaju), medtem ko se hriboviti severnejši del še vedno spopada z velikimi težavami pri izgradnji prepotrebne infrastrukture. Samo zaradi telefonije se ne pritožujejo. Telefoni tudi tu zvonijo v

pretežni večini hiš, predvsem po zaslugi gospoda Lojzeta Ljubiča, ki je takrat ob izgradnji veliko pripomogel, da so te hribovske vasice prišle do tega koristnega aparata. Brez vodovoda so še tri vasi: Planina, Osredek in Obolno. Iz obstoječega vodovodnega omrežja bo možno napeljati vodo v Planino in Osredek, gospodinjstva na Obolnem pa si bodo zaradi prevelike višinske razlike (rezervoar je na nižji nadmorski višini) morala pomagati drugače.

Največji problem pa so na tem področju ceste. Trentuno je v izgradnji 3500 m dolga cesta Goričica - Obolno. Krajanje so računali na pomoč občine pri asfaltiranju še preostalega 1.600 m dolgega dela, vendar pa občina nima denarja za pokritje svojega dela finančnega zaloga je te

lokalne ceste, kljub temu, da je krajevna skupnost pripravljena pokriti svoj del, ki pa tudi ni tako majhen. Prebivalci Poljan si tudi želijo asfaltno prevleke, vendar jih ob trasi, ki je dolga 2 km, prav zgrozi dejstvo, da bi bil njihov vložek k ceni asfalta 5.700.000,00 SIT, gospodinjstev pa je komaj šest. O solidarnosti pa se zadnje čase bolj malo sliši. Ostale vasi pa o kakšni asfaltni prevleki še ne razmišljajo, saj se včasih po nevihti še za obstoječe poti ne sme uporabljati izraz cesta. No, naredili bi krivico razvitejšemu delu, če rečemo, da mu nič ne manjka. Še najbolj so po teh vaseh prizadeti otroci, saj morajo šolski avtobus čakati brez vsake strehe ob vsakem vremenu.

ZAKAJ PONOVA VZPOSTAVITEV AGRARNIH SKUPNOSTI?

Skoraj vsaka slovenska vas je imela v preteklosti svojo vaško gmajno. Bila so to zemljišča namenjena skupni uporabi vseh vaščanov. Bile so različno velike in različno organizirane: od čiste skupne lastnine do lastnine, določene s posameznimi lastninskimi deleži.

Vsa ta zemljišča so bila po vojni podržavljena. Nekatera so ostala državna, nekatera je država zamenjala posameznim kmetom za odvzeto, navadno boljše zemljo.

V lanskem letu pa je Državni zbor Republike Slovenije sprejel Zakon o ponovni vzpostavitvi agrarnih skupnosti ter vrnitvi njihovega premoženja in pravic (Uradni list RS, št. 5/94).

S tem zakonom se ureja ponovna vzpostavitev in organiziranje agrarnih skupnosti ter vračanje premoženja in

pravic, ki so bile agrarnim skupnostim odvzete po Zakonu o agrarnih skupnostih (Uradni list SRS, št. 52/47), Zakonu o razpolaganju s premoženjem bivših agrarnih skupnosti (Uradni list SRS, št. 7/65 - prečiščeno besedilo) in drugih predpisih po letu 1945.

Omenjeni zakon našteva, katere skupnosti se štejejo za agrarne skupnosti in sicer so to podobčine, vasi, srenje, soseske, korporacije, urbarialne in druge po izvoru podobne skupnosti.

Za premoženje in pravice, ki so bile agrarnim skupnostim odvzete, se štejejo:

- lastninska pravica, ki je bila v zemljiški knjigi vpisana na agrarno skupnost in njene člane z navedbo lastninskih deležev članov po imenih, kot solastnina članov agrarne skupnosti,

- lastninska pravica, ki je bila v zemljiški knjigi vpisana na agrarno skupnost brez navedbe lastninskih deležev članov kot skupna lastnina članov agrarne skupnosti,

- pravica do paše, nabiranja stelje, dračja, sečnje lesa, pravica do napajanja živine in druge tem podobne služnostne pravice na tuji stvari.

Če ste v vaši vasi imeli kdaj vaško gmajno in bi jo radi nazaj, da bi imeli na njej morda športno igrišče, gasilski ali družbeni dom ali pa jo prodali in z denarjem posodobili

izgled svoje vasi, morate najprej ponovno vzpostaviti agrarno skupnost.

Agrarna skupnost je ponovno vzpostavljena, če po javnem pozivu (lahko v časopisu KLASJE) prejšnjim članom najmanj trije polnoletni upravičenci sklenejo sporazum* o ponovni vzpostavitvi in sprejmejo pisna pravila, v katerih upoštevajo nekdanje pravice, dolžnosti in odgovornosti, ki so jih imeli po pravilih, veljavnih ob odvzemu premoženjskih pravic.

Spórazum o ponovni vzpostavitvi agrarne skupnosti, članski imenik in njena pravila morajo biti overjena pri notarju, do ustanovitve notariatov pa pri sodišču v nepravdnem postopku.

Šele po sprejetju zgoraj naštetih aktov predlagajo vpis v register agrarnih skupnosti, ki ga vodi pristojni organ za kmetijstvo in gozdarstvo.

Z vpisom v register se šteje, da je agrarna skupnost ponovno organizirana.

Prihodnjic pa o tem, kam je treba poslati in kako opremiti zahtevo za vrnitav podržavljene vaške gmajne.

Opozorimo naj le še na to, da je rok za oddajo teh vlog 19. 2. 1996!

* Vzorci teh dokumentov obstajajo pri že ponovno vzpostavljenih agrarnih skupnostih.

NESOLIDNOST, KI ŽE PRESEGA MEJO

Mnogo grdih besed in upravičene slabe volje je bilo te dni slišati med krajanje krajevne skupnosti Dob in Krka na račun Cestnega podjetja Ljubljana.

Nedokončana dela pri asfaltiranju in letošnje deževje sta na novo asfaltiranih cestah naredila veliko škodo. Skoraj dva meseca po asfaltni prevleki delavci Cestnega podjetja še vedno niso naredili muld. Nalivi so zato odnesli velike količine peska in na mnogih krajih spodjedli celo asfalt.

Značilna pri tem je tudi izjava enega od vodstvenih tega podjetja, da prizadeti lahko čakajo na mulde tudi do naslednjega leta. Škoda, ki jo bodo morali seveda nositi delavci tega podjetja, jih, kot izgleda, ne gane. Očitno je že vračunana v ceni.

No, čisto slučajno nam je prišel v roke dopis občine Ivančna Gorica temu podjetju. Objavljamo ga v celoti in upamo, da podpisnika ne bosta protestirala.

Kljub večkratni urgenci po telefonu in osebno še vedno niste naredili muld ob cestah, ki smo jih v spomladanskem času asfaltirali, zato ZAHTEVAMO, da to nemudoma izvedete. Pri tem se sklicujemo na tisti del razpisa, ki pravi, da ste na svoje stroške dolžni odpraviti škodo, ki nastane zaradi nepravočasno izvedenih del. Zahtevamo, da nas pisno obvestite o dnevu izvedbe preostalih muld, in terjamo kvalitetno sanacijo poškodovanega asfalta zaradi neizvedenih muld. Pripominjamo, da se nam vaše delo v občini Ivančna Gorica zdi dokaj neresno, saj prihajajo ekipe za izdelavo muld za dan ali dva in nato kljub nenarejenemu delu odidejo. S takim načinom dela in tako neresnostjo gotovo nismo zadovoljni, kar bomo upoštevali pri izbiri izvajalca za prihodnje leto. Pri vsakem nadaljnjem asfaltiranju zahtevamo izvedbo muld takoj za asfaltno na cesti. Prosimo, da naše pripombe vzamete z vso resnostjo, ker le tako bo mogoče pomiriti krajanje in preprečiti še večjo škodo na novo narejenih asfaltnih.

Nadzorni organ naročnika
Tone Jereb

Občina Ivančna Gorica
Župan: Jernej Lampret

Ivančna Gorica, 13. 9. 1995

Nadzorni organ naročnika Tone Jereb na terenu ugotavlja škodo zaradi nesolidnega dela Cestnega podjetja Ljubljana, na lokalni cesti Lučarjev Kal - Hrastov Dol.

KDAJ BO SLABE VOLJE MANJ?

Največji prometni zastoj v današnjem središču občine prav gotovo povzročajo železniške zapornice, saj so dnevno zaprte skoraj tri ure.

Šef železniške postaje Ivančna Gorica Željko Perko nam je povedal, da pač morajo, po še starem zakonu, zapreti zapornice 5 minut pred prihodom vlaka. Med 4.30 in 23.10 pripelje v Ivančno kar 26 potniških in 6 tovornih. Zapornice so med tem časom zaprte natančno 160 minut, največkrat ob povečanju cestnega prometa, kar povzroča prave prometne infarkte in slabo voljo voznikov. Mopedisti, kolesarji in pešci pa, kljub opozorilom, kar mimo zapornice. Bomo res počakali na nesrečo in potem naredili ograjo?

"Mi ne moremo nič narediti. Zakon je pač tak in inšpektorji so zelo strogi," je povedal gospod Perko. "Za modernizacijo zapornic ni denarja, nov zakon pa že kar nekaj časa počiva" v parlamentarni proceduri."

Število potnikov, ki se na železniško postajo Ivančna Gorica pripeljejo ali odpeljejo se že nekaj časa ne spreminja. Dnevno jih je od 700 do 750.

A.A.

PRVE AGRARNE SKUPNOSTI

Konec prejšnjega meseca so v krajevni skupnosti Dob imeli kar tri ustanovne občne zборе na novo vzpostavljenih agrarnih skupnosti. Nekdanje, pa po vojni podržavljene vaške gmajne bodo tako zopet postale vaške.

Agrarne skupnosti, ki so bile ponovno vzpostavljene v Dobu, Hrastovem Dolu in na Lučarjevem Kalu, čakajo le še na uradno registracijo. Pristopno izjavo je podpisala večina vaščanov teh vasi.

Največ zaslug, da je organizacija stakla hitro in brez posebnih težav ima prav gotovo predsednik krajevne skupnosti Dob, gospod Anton Čebular, ki je pripravil tudi vse potrebne dokumente za ustanovitev.

KLJUB TEŽAVAM DOBRIH 8 KM ASFALTA

Vse nerazvite občine, tudi ivanško lahko v večjem delu štejejo mednje, so nerazvite tudi zato, ker nimajo vsaj posodobljene cestne povezave. Želja vseh krajanov pa je, da bi imeli ceste, vredne svojega imena.

Nekako navadili so se že, da morajo poleg bencinskega tolarja in davkov prispevati k posodobitvi cestne povezave z večjimi kraji oziroma regionalnimi cestami večji delež tudi sami. Prispevki za ceste, za katere meščani niti ne vedo, grede ponekod v manjših nerazvitih krajih v tisoče mark in stotine udarniških ur na gospodinjstvo.

Zato pa, če se le da, mladi odhajajo v mesto, kjer za ceste skrbijo drugi.

Pa vseeno je želja in potreba domačinov po sodobnih cestah dovolj močna.

Dokaz za to so letos nanovo asfaltirane ceste v naši občini. Kljub temu, da je naša občina v nastajanju, z vsemi porodnimi in otroškimi težavami, predvsem pa negotovim finančnim prilivom, smo do konca avgusta uspeli asfaltirati 1.780 metrov lokalnih in kar 6.501 meter krajevnih cest.

Po krajevnih skupnostih pa:

Dob	2.981 metrov, od tega 1.100 metrov lokalnih cest
Ivančna Gorica	297 metrov
Krka	1.793 metrov
Metnaja	680 metrov lokalne ceste
Muljava	827 metrov
Stična	180 metrov in 1.500 m ² parkirišča
Šentvid	688 metrov
Višnja Gora	835 metrov

A.A.

3. TRADICIONALNO TEKMOVANJE HARMONIKARJEV "KRKA 95"

Z veseljem lahko napišemo, da se na Krko vrača kulturno življenje. Ena pomembnejših kulturnih prireditev, ki so letos potekale v novem družbenem centru na Krki, je prav gotovo tekmovanje diatoničnih harmonikarjev, ki je potekalo v soboto, 26.8.1995.

Tekmovanja, ki ga je ocenjevala 5-članska strokovna komisija, se je udeležilo okrog 50 tekmovalcev iz več krajev Slovenije, posebno močno pa je bilo domače zastopstvo. Harmonikarji - moški - so bili razporejeni v tri starostne kategorije, dekleta pa so tekmovala posebej, v eni kategoriji brez starostnih omejitev. Vsak od nastopajočih je imel na voljo en nastop, s skladbo po lastnem izboru. Rezultati:

a) Harmonikarji do 12 let:

1. Boštjan SLANA
2. Robert KOHEK
3. Jernej STRNAD

b) Harmonikarji od 12 do 25 let:

1. Tomaž ŠKRJANEC
2. Matej GRM
3. Dejan ŽELEZNIK

c) Harmonikarji nad 25 let:

1. Štefan KASTELIC
2. Jaka PAJDUH
3. Filip TRAMPUŽ

d) Dekleta:

1. Mateja KERMAUNER
2. Brigita KASTELIC
3. Tanja KOZINC

Posebno nagrado občinstva pa je dobila naša krajanka Maja HOČEVAR iz Velikih Les.

Publika je navdušeno pozdravila nastopajoče, predvsem najmlajše. Gospodu Jožetu Zevniku, ki poučuje večino le-teh, njihovi starši namenijo prav posebno zahvalo.

Kot zanimivost naj povem, da sta naši prireditvi prisostvovala tudi predsednik in tajnik organizacijskega odbora Ljubecne, kjer vsako leto poteka evropsko prvenstvo glasbenikov z diatoničnimi harmonikami. Poleg tega, da sta Krški prireditvi dala veliko komplimentov, je naš pripravljani odbor z njima dosegel načelni dogovor, da bi drugo leto na Krki potekala ena izmed četrtfinalnih tekem diatoničnih harmonikarjev Slovenije.

Vsako leto namreč potekajo v

desetih slovenskih krajih četrtfinalna tekmovanja. Najboljši s teh tekmovanj se uvrstijo v polfinale, ki poteka v dveh krajih Slovenije (letos v Postojni in v Zrečah), najboljši iz obeh polfinalov pa grede neposredno na evropsko prvenstvo v Ljubecno. Upajmo, da bo kandidatura Krke tudi uradno potrjena.

K izvedbi tega tekmovanja, ki pomeni za Krko svojevrstni kulturni dogodek, so poleg zelo dejavnega prireditvenega odbora veliko pripomogli tudi nekateri drugi krajani, predvsem pa gasilci, ki so po tekmovanju harmonikarjev uspešno izvedli gasilsko veselico.

Prav posebna zahvala pa velja tudi vsem sponzorjem, ki so to prireditve omogočili.

Simon Bregar

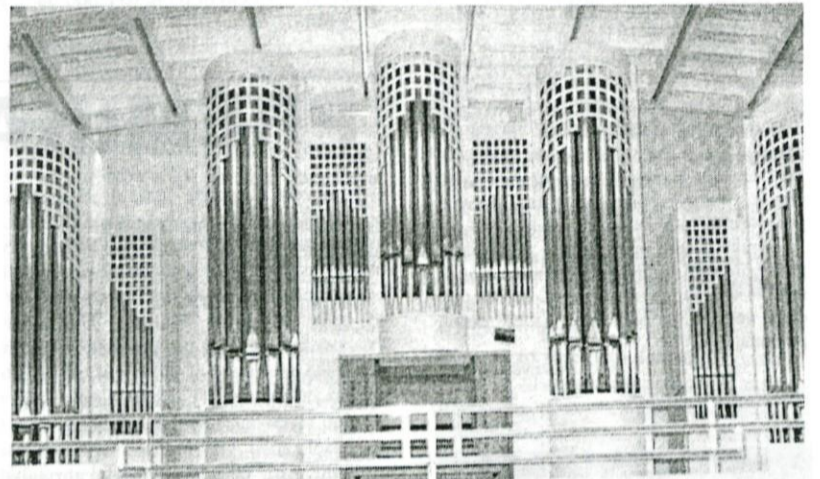

ORGELSKI KONCERT V IVANČNI GORICI

GOSTOVANJE ORGANISTA, MOJSTRA NORBERTA
HINTERMEIERJA IZ TEUBLITZA

Ivanške orgle kmalu na CD plošči

Novi kulturni pridobitvi v cerkvi Sv. Jožefa v Ivančni Gorici - križev pot in Škrabljeve orgle nista dobili samo svojega prostora za nabiranje prahu, ampak sta tu zaživelj pravo, polno, kulturno življenje.

Tako križev pot, ki si ga ogleduje toliko romarjev in umetnostnih sladokuscev, kot tudi orgle, ki so deležne pravih "mojstrskih prijemov."

Že na dan blagoslovitve so zazvenele pod prsti prof. Toneta Potočnika (ob petju opernega pevca Marka Finka), v začetku septembra pa je v ivanški cerkvi na povabilo gospoda Jožeta Kastelica gostoval Norber Hintermeier, priznani organist iz Nemčije.

Navdušenje številnih prisotnih je bilo veliko; iz orgel, v katerih je kar 32 registrov, s po 56 piščalmi so prihajali pravi božanski zvoki, ki so v nas dvigovali mogočna, lahko rečem - meditativna občutja.

Gost, orgelski mojster iz Rogaške Slatine in mi, ki te orgle sedaj imamo, pa smo bili od nastopajočega deležni še posebne pohvale - orgle so mu namreč tako sedle v srce, da bo na njih posnel nekaj melodij za svojo CD ploščo.

Ksenija Medved

Miha Kastelic iz Gorenje vasi

Prvega septembra pred 199 leti se je v Gorenji vasi pri Ivančni Gorici rodil pesnik, urednik Kranjske čbelice in kulturni preroditelj Mihael Kastelic.

Dabi ohranili spomin na našega zaslužnega sonarodnjaka, smo pred petimi leti na njegovo rojstno hišo v Gorenji vasi vzdali spominsko ploščo. Na njej je med drugim napisan tudi verz in soneta, ki ga je France Prešeren posvetil temu svojemu prijatelju in sodelavcu: "Ti si nas zbudil, zbral ob hudim časi..." Že iz teh besed razberemo, kako je Prešeren cenil delo in pomen našega rojaka. Na slovesnosti se je takrat zbralo veliko mladine in drugih prebivalcev iz okolice. Spominsko ploščo je slovesno odkril pesnik Tone Pavček.

Za to priložnost je prof. Mihael Glavan, ob sodelovanju s prof. Jakobom Mullerjem, spisal knjižico, v kateri je skrbno opisano življenje in delo našega književnika. Marsikaj iz njegovega življenja pa je še kljub temu ostalo skrivnost.

Ko se bomo 1. septembra 1996 spominjali dvestote obletnice njegovega rojstva, bi bilo prav, če bi še kaj storili za ohranitev spomina na našega rojaka in domoljuba. Naš časnik se ga bo tedaj vsekakor spomnil z nekoliko obširnejšim zapisom.

Leopold Sever

Koncert vokalnega kvarteta Stična KVALITETA RASTE

V petek, 15. septembra, je bil v nabito polni dvorani kulturnega doma v Stični koncert vokalnega kvarteta Stična, z gosti. Nastop je bil pregled dela te vokalne skupine v zadnjih nekaj mesecih in hkrati promocija njene prve samostojne kasete z naslovom Z veselimi srcem voščim. Program je obsegal deset pesmi s kasete, ki so vse znane slovenske narodne, v različnih priredbah.

Koncert je pokazal velik napredek te vokalne skupine tako v natančnosti intonacije kot v iztanzani interpretaciji. Pevcem se pozna redno in zavzeto strokovno delo pod umetniškim vodstvom mag. Lorene Mihelač. Nad vse smo veseli, da se je v naši občini razvila kvalitetna vokalna skupina, ki ima zagotovo dovolj moči, da bo s tako zas-

tavljenim delom še rasla in napredovala.

Dopolnilo koncerta sta bila nastopa pianistke Lorene Mihelač, z dvema Chopinovima valčkoma in že uveljavljenega tenorista, domačina Miloša Genoria, z arijami in samospevi. Njuna izredno dopadljiva nastopa je publika nagradila z navdušenim dolgotrajnim aplavzem.

Koncertni večer je bil izpeljan na izredno visokem nivoju, tudi v izvedbenem pogledu. Potekal je s primernim govornim povezovanjem in brez nepotrebnih motenj, prekinitvev in dodatkov. Tokratni kulturni večer v Stični je lahko vzorčen primer kulturne prireditve.

Vokalni kvartet Stična, ki ga sestavljajo Marko Okorn, Dušan Kamnikar,

Alojz Kastelic in Tone Zaletelj, pod umetniškim vodstvom Lorene Mihelač, deluje že nekaj let v enaki sestavi. Njegov prvi vodja je bil Franc Strmole. Imel je že veliko nastopov na domačih in tujih odrih. Z veseljem ga podpirajo domačini in mnogi sponzorji, ki so pripomogli k izidu kasete. O njem bomo prav gotovo še veliko dobrega slišali.

Kaseto Z veselimi srcem voščim, so popolnoma v živo posneli v stiškem samostanu, julija 1995, njen producent in tonski mojster je Janez Hostnik, izdala pa jo je založba Muzika viva Ljubljana d.o.o., Podgornikova 3. Dobite jo lahko na sedežu Kulturnega društva Stična.

Mihael Glavan

"FARMER" d.o.o.
Šentvid pri Stični 3a
Tel.: 061-785-074

ZA KAKOVOSTNO PRIDOBIVANJE MLEKA VAM NUDIMO MOLZNO OPREMO "ALFA LAVAL AGRI"

- * MOLZNI STROJI
- * MLEKOVODI
- * MOLZIŠČA ZA KRAVE, KOZE IN OVCE
- * ORIGINALNI NADOMESTNI DELI
- * ČISTILNA SREDSTVA
- * SERVIS ZA VSE VRSTE MOLZNIH STROJEV

Pokličite ali obiščite nas in ustregli bomo Vašim željam in potrebam. Vedno smo Vam na razpolago!

VRTNARIJA

SELO pri Radohovi vasi

Bližajo se prvonovemberski prazniki, zato cenjene stranke obveščam, da imam na zalogi vse, kar potrebujete za ureditev groba svojcev:

- mačehe
- marjetice
- črna zemlja
- nagrobni pesek
- vaze
- sveče

Priporočam se tudi za naročila ikeban in šopkov za prvi november!

MATURA JE BILA USPEŠNA

Vsi, ki smo se 25. avgusta zbrali v predavalnici Srednje šole Josipa Jurčiča, smo čutili neko notranje zadovoljstvo, oziroma nam je bilo lepo pri srcu. S skupnimi močmi smo namreč uspešno opravili veliko nalogo - maturo. Pravzaprav smo se prvič znašli vsi skupaj na isti strani: maturanti, profesorji, vodstvo šole in tudi starši, in se soočali s tem, da bo naše delo ocenjeval nekdo izven šole in da bo naš skupen trud in na koncu uspeh primerljiv z drugimi šolami v Sloveniji.

O maturi se je govorilo že kar nekaj let. Vendar so se v šolah začele intenzivne in sistematične priprave dijakov nanjo v šolskem letu 1993/94. V tem šolskem letu smo izdelali poseben predmetnik za gimnazijo, po katerem so se dijaki že lahko vključili v intenzivnejše delo pri predmetih, za katere so se odločili, da bodo to njihovi maturitetni predmeti. Na šolah pa se je začelo spremljanje priprav na maturo, izobraževalne profesorje, šolskih svetovalnih delavcev in ravnateljev ter opremljanje šol. Vse te aktivnosti so se odvijale tudi na naši šoli.

V prvi fazi spremljave priprav na maturo smo se na šoli usmerili zlasti v organizacijo dela, analizo splošnega učnega uspeha in učnega uspeha predmetov skupnega dela mature, to je slovenski jezik, matematika in prvi tuji jezi (angleški in nemški jezik). Priprave dijakov na maturo so prevzeli najbolj izkušeni učitelji. Analizirali smo tudi vpliv izpitnih katalogov na pouk, usmerjali dijake v pripravo na maturo in preverili znanje s pisanjem predmaturitetnih nalog. Starše in dijake je bilo treba seznaniti z novo zakonodajo, po kateri smo se morali ravnati. To nalogo je prevzela tajnica mature, poleg razrednikov in vodstva šole. Zelo odgovorna naloga je bila svetovanje dijakom ob odločanju za maturo ali zaključni izpit in ob opredeljevanju dijakov za posamezna predmetna področja v četertem in petem delu mature. To je bila osnovna naloga šolske svetovalne službe, ki je skupaj z vodstvom šole pripravila različne oblike informiranja dijakov in staršev. Tako so se oblikovali na šoli oddelki za maturo

in zaključni izpit. V teh oddelkih se je seveda delalo po različnih predmetnikih. Med svetovanjem nas je vseskozi pestilo pomanjkanje informacij, povezanih z nadaljnjim študijem oziroma vpisom dijakov v 1. letnik na fakulteti.

Ker je matura pomenila novost v šolskem sistemu, je bilo treba organizirati izobraževanje tudi za šolske kadre. Profesorji so se morali seznaniti z novimi katalogi znanj, pripraviti in preizkusiti so morali vzorčne naloge, razvijati enake kriterije in standarde znanj pri pouku in pripravljati dijake na eksterno preverjanje znanja. Naši učitelji so se pridno udeleževali vseh seminajrev, ki jih je organiziral Zavod za šolstvo in šport in bili po dolgem času spet zadovoljni s predstavljenimi vsebinami in načini dela.

Za izvedbo mature mora biti šola opremljena s predpisanimi učili in razpolagati mora z ustreznim prostorom. Tako smo se vključili v projekt opremljanja šol, ki ga je pripravilo Ministrstvo za šolstvo in šport, in prejeli še manjkajočo opremo za izvedbo eksperimentalnih vaj pri fiziki, kemiji in biologiji. Za potrebe pouka in preverjanje slušnega razumevanja pri tujih jezikih smo opremili šolo s petimi prenosnimi stereo sistemi in kasetofoni. Že tako dobro računalniško opremljeno šolsko knjižnico smo obogatili z referenčno literaturo za posamezne maturitetne predmete.

Tako smo na šoli pripravili temeljne pogoje za začetek izvajanja mature, napravili smo vse, kar je bilo v naših močeh. Soočili pa smo se z velikim problemom, kako izvesti zahtevana navodila za hišni red v času mature, ki so bila poslana z RIC-a, zaradi neustreznih prostorskih pogojev in ker delimo šolski prostor z osnovno šolo.

Na maturo se je prijavilo 49 dijakov, od tega večina z gimnazije. Maturitetni predmeti na naši šoli so bili: slovenski jezik s književnostjo, matematika, angleški, nemški in francoski jezik, zgodovina, geografija, fizika, kemija, biologija, psihologija, sociologija in filozofija. Z maturo smo začeli 16. junija in je trajala vse do konca meseca. V tem času smo trdo

delali vsi: dijaki, profesorji in vodstvo šole. Učitelji so morali, poleg ustnega spraševanja, skrbeti za nadzor pri pisnem delu mature in biti tudi varnostniki. Ravnateljica šole pa je imela odgovorno nalogo predsednice mature. V šolskem maturitetnem odboru je bila tudi predstavnica Ministrstva za šolstvo in šport, prof. Vida Thuma-Gomivnik, pri pisnem delu pa nas je obiskal tudi dr. Janez Dular, član republiške maturitetne komisije. Oba sta naše delo na maturi pohvalila.

Vendar so bili za vse nas, ki smo pri maturi sodelovali, pomembni rezultati mature. Le-ti so bili znani šele 28. julija. Kljub temu da smo na rezultate morali čakati dolgo in smo bili ob tem kar nestrpni, smo z njimi lahko zelo zadovoljni. Republiški povprečni uspeh na maturi je 85 %, na naši šoli pa 86 %. To pomeni za našo šolo veliko priznanje, če vemo, da je na nekaterih zelo znanih gimnazijah uspeh znatno nižji in da smo bili pri pripravah na maturo prepuščeni povsem samim sebi. Na nekaterih šolah so se vključila v aktivnost tudi podjetja v kraju in sofinancirala dodatno izobraževanje dijakov in njihove priprave na maturo.

Matura se sedaj že lahko oceni kot pozitivni in potrebni zaključek šolanja na srednjih šolah. Na naši šoli so rezultati potrdili, da je naše delo strokovno, na ustrejni ravni in da so se dijaki zelo marljivo učili. Prepričani smo, da bo njihov trud poplačan ob vpisu na visoke šole in univerzo, kjer ne bi smelo biti nobenih problemov več.

Kot predsednici mature mi je bilo v veliko čast, da sem 25. avgusta lahko slovesno podelila spričevala prvim maturantom na tej šoli in da sem jih lahko kot zelo uspešne maturante pohvalila.

Ob odhodu z naše šole in sploh s srednje šole želimo vsem našim maturantom veliko uspeha pri nadaljnjem študiju in še naprej veliko sreče ter osebnega zadovoljstva.

Ravnateljica
Srednje šole Josipa Jurčiča
Milena Vrenčur, prof.

Dober dan, šola ....

Osnovna
šola
Stična

V ponedeljek, 4. septembra 1995, so se spet odprla šolska vrata. Na naši šoli kar sedem: v Ambrusu, v Zagradcu, na Krki, na Muljavi, v Stični, v Višnji Gori in v Ivančni Gorici.

Polni pričakovanj so vstopali prvošolčki: letos jih je 141. Na naši šoli je v 52 oddelkih 535 učenk in 566 učencev; zaradi pomanjkanja prostora jih ima 250 pouk le popoldne.

Tudi letos se bodo učence in učenci lahko vključevali v različne interesne dejavnosti, obiskovali tečaje nemškega jezika, računalništva in smučanja; peli bodo v pevskih zborih, sodelovali pri raziskovalnih nalogah iz zgodovine in geologije, na razstavah, prireditvah, ekskurzijah in na raznih tekmovanjih.

V četrtek, 18. septembra, so se četrtošolci vrnili iz Term Čatež; bogat

vzgojno-izobraževalni program so zaključili s preizkusom plavanja in z ogledom Kostanjevice.

V novembru bodo sedmošolci za teden dni odšli v Javorniški Rovt, na Kozjak in na Libeliče, kjer bodo imeli pouk in dejavnosti po programu življenja v naravi.

Že prvi mesec zbiramo star papir in tečemo, da bomo dobro pripravljeni na jesenski kros.

Počasi se približujemo uresničitvi zamisli o novi šoli v Višnji Gori in nadaljevanju gradnje šolskega centra.

Učenkam in učencem, staršem, učiteljicam in učiteljem želim, da bi v šolskem letu 1995/96 radi prihajali v šolo ...!

Marinka Piškur
OSNOVNA ŠOLA STIČNA

ISKRICA

ZBIRATELJSKA VNEMA ALI HULIGANSKO OBNAŠANJE?

Prizadevni organizatorji Srečanja treh dežel v Stični so skušali ustvariti praznično vzdušje tudi tako, da so v kraju samem izobesili državne zastave, na turistične table in kašipote ob poti v Stično pa so pritrtili državne zastave manjšega formata.

A prav te male slovenske zastave so ob poti med Ivančno Gorico in Stično izginile, še preden so se romarji in naši gostje razšli. Ugibamo le lahko, kakšen je bil razlog za odstranitev naših državnih simbolov in kdo je bil odstranitelj.

Če je bil to vnet zbiratelj zastav, naj bi se po priveditvi oglašil pri organizatorjih, pa bi mu radi odstopili nekaj primerkov. Kdor je vzel zastavice zaradi resničnega pomanjkanja tovrstnega blaga na slovenskem trgu, naj bi se pri Turističnem društvu Stična pozanimal za naslov podjetja oziroma trgovine, kjer se tako blago lahko kupi. Če pa je pri vsem šlo le za huligansko početje ali pa morda še za kaj drugega, je storilca(e) lahko sram, da je(so) umazal(i) naša gostiteljska prizadevanja in gostom iz Italije in Avstrije posređoval(i) popačeno sliko slovenskega človeka.

Gregor Ficko

ZA BOLJ VARNO POT V ŠOLO

Kod vsako leto ob začetku šolskega leta so bili tudi letos policisti zelo aktivni, posebno okrog šol in ob šolskih poteh. Nenadna sprememba v prometu, ko se ponovno pojavi na cestah množica šolarjev, nujno zahteva poostrežen nadzor, tako nad vozniki, kot tudi nad šolarji.

Letos so bili policisti v Ivančni Gorici še posebej aktivni. Skoraj na vsakem prehodu, koder hodijo šolarji je stal policist v opozorilo šoferjem in

otrokom. Pojavila sta se tudi policista na konjih, kar je za Ivančno Gorico novost, in sta vzbujala veliko pozornost vseh udeležencev v prometu. Prav to je bil tudi njun namen. Spremljala sta učence in dijake v ivanško srednjo šolo in osnovno šolo Stična.

Nekaj dni kasneje so se posvetili predvsem prvošolčkom. Za vse, ki so prvič prestopili šolski prag, predvsem pa so se prvič podali na kar nevarno

pot do šole, so imeli posebno učno uro.

V sproščenem pogovoru, saj je bil led hitro prebit in strah premagan, so policisti seznanili otroke z najosnovnejšimi pravili pravilnega in varnega obnašanja na cesti, še posebej po poti, kjer gredo v šolo oziroma domov.

Dogaja se namreč, da starši prve dni res "spremljajo" svoje najmlajše na poti v šolo, vendar tako, da jih peljejo z avtomobilom.

Policisti so otrokom razkazali policijski avtomobil in otroci so se po radiu pogovarjali z dežurnim v ljubljanski policijski centrali.

V načrtu so imeli tudi sprehod po poti, kjer bodo hodili v šolo, pa jim je to tisti dan preprečil močan dež. Dogovorili so se, da to opravijo, ko bo vreme bolj primerno.

Otroci so policiste pazljivo poslušali, in upamo, da so si čim več tudi zapomnili. Še posebej pa si bodo, če jih bodo na to nenehno opozarjali tudi doma in v šoli.

A.A.

KOREKT d.o.o.

- organizira začetni tečaj angleškega jezika za otroke v starosti od 6 do 12 let v šolskem centru Ivančna Gorica,

- nudi prevode poslovnih, tehničnih in drugih besedil iz angleščine, nemščine, francoščine in italijanščine in obratno,

- nudi prevode zapriseženega sodnega tolmača za nemški jezik.

Prijave za tečaj (pričetek v oktobru 1995!) in ostale informacije vsak dan na tel. 777-244 ali mtel. 0609 623 634 (Lilijana Štepic).

NA JERNEJEVO SOBOTO SE AMBRUS RAZDELI NA SEVER IN JUG

Organizacijski odbor srečanja v malem nogometu sever-jug Ambrus '95.

pozdravljeni ekipe:

Sever

Diploma

za zmago na 10. jubilejnem srečanju

Ambrus 26. 08. 1995.

predsednik org. odbora:

MED NAJUSPEŠNEJŠIMI V OBČINI

Rokometaši, v glavnem so to mladi fantje, RK SVIŠ (Stična, Višnja Gora, Ivančna Gorica, Šentvid) so iz tekme v tekmo boljši. Le kanček športne sreče jim je manjkalo, pa bi bili sedaj že v drugi državni ligi.

Sedaj, ko je pokroviteljstvo nad klubom prevzel Studio MARKELJ, bodo, vsaj tako upajo, prenehale finančne težave, s katerimi so se vbadali vse od ustanovitve. Navdušenih navijačev jim namreč ne manjka.

Vse ljubitelje rokometu pa vabijo na tekme, ki jih bodo igrali doma, v telovadnici Šolskega centra Stična.

30. septembra bodo igrali z RK FRUCTAL B
7. oktobra pa z RK "AM COSMOS SLOVAN"

Obakrat bo tekma ob 20. uri.

BALINANJE

V soboto, 9. septembra 1995, so se v Šentvidu pri Stični pomerili balinarji za naslov medobčinskega prvaka v balinanju za posameznike v letu 1995.

Na tekmovalcu je nastopilo 19 balinarjev. Postavljeni so bili 4 nosilci skupin (prvi štirje v lanskem letu). Sistem tekmovanja je igralcem omogočil, da navkljub porazu v predtekmovanju niso izpadli iz boja za kolajne. Po napetih bojih v predtekmovanju sta se v veliki finale uvrstila člana Balinarskega kluba Mravljica iz Šmarja-Sapa Tone Miklič in Tone Jagodic. Z rezultatom 13:10 je osvojil naslov medobčinskega prvaka v balinanju za leto 1995 Tone Jagodic. V boju za 3. mesto pa sta se pomerila člana balinarskega kluba Šentvid pri Stični, lanskoletni prvak Tomo Tomažič in Franc Krištof. Priprčiljivo boljši je bil Tomo Tomažič, ki je svojega klubskega tovariša odpravil s 13:0.

Strokovni delavec ZŠO
Andrej Cevc

Zveza športnih organizacij Ivančna Gorica
Sokolska 8, 61295 Ivančna Gorica

RAZPISUJE

medobčinsko rekreativno ekipno prvenstvo v namiznem tenisu za leto 1995. Prvenstvo naj bi se igralo predvidoma po ligaškem sistemu. Ekipo sestavljajo 3 igralci + rezerva. Če želi ekipa nastopiti kot domačin, sta predpogoj vsaj 2 namiznoteniški mizi. Prijave pošljite na gornji naslov do 6. oktobra 1995. Prijava naj vsebuje ime ekipe, seznam igralcev in kontaktno osebo ekipe (ime in priimek, naslov bivališča, telefon doma, v službi). Po zaključeni prijavi bo sestanek z vsemi prijavljenimi ekipami, na katerem se bomo dogovorili za pravila in nemoten potek rekreativne namiznoteniške lige. Informacije o tekmovanju lahko dobite pri strokovnem delavcu ZŠO Andreju Cevcu na telefon 762-587, dopoldne.

Strokovni delavec ZŠO
Andrej Cevc

Vsako leto avgusta na predvečer farnega žeganja se na ambruškem igrišču zbere vsa športna smetana našega kraja. Že tradicionalna tekma v malem nogometu SEVER-JUG je tudi tokrat privabila precej obiskovalcev. Napeto ozračje, ki vlada pred tekmo in med njo, sicer Ambrušane malo razdeli, toda "sprte strani" se prav kmalu spet pobotajo. Jubilejno 10. srečanje med zgornjim in spodnjim koncem Ambrusa je potekalo predvsem v znamenju navijačev slednjega. Po trdem boju in odlični igri v vseh tretjinah je prehodni pokal ostal v rokah igralcev Severa (to se je zgodilo že osmič zapored), a treba je reči, da so imeli igralci Juga tokrat malce "športne smole". Nekateri pravijo, da bo prihodnjič drugače.

Kako se je vse skupaj začelo? Pred več kot desetimi leti, ko na igrišču še ni bilo reflektorjev, so na nedeljo igrali starejši pod nazivom "suhi in debeli"; začelo se je z zajcem. Pozneje, ko sta nastopili mlajši in organizirani ekipe s "selektorjema" Tonetom in Andrejem,

je bilo kar nekaj zapletov v zvezi z mejo. To zelo spominja na Jakesov roman in po njem posnet film s podobnim naslovom, kot ga ima naše tekmovanje. Kdo ve, če se niso tudi od tam kaj naučili? No, mejo so potem le uspeli določiti ob lipi, zasajeni na dan osamosvojitve, in to za ceno delitve ene od hiš. Pod to lipo je menda zakopan tudi "statut" tekmovanja.

Ob žeganju, ki se je lepo ohranilo v naših krajih, je to priveditev, ki popestri praznovanje. Letos je po končani tekmi nekdanji aktivni športnik Emil Jankovič z lepimi nagradami (večerjami v hotelu Slon in morda še izleti) navdušil zbrano publiko za streljanje sedemmetrovk. To je potekalo v napetem in prijetnem ozračju vse do finala. Priveditev pa se je seveda končala z odojki, ki so se že med tekmo pridno vrteli.

To je bil nogomet, menda najpomembnejša postranska stvar na svetu. Še dobro da postranska!

Gregor Vidmar

DEŽ NI OVIRA ZA TEKMOVANJE

Vsako leto v dolini pod Kalom AMD Šentvid pri Stični kot prireditelj organizira dirko motokrosa za državno prvenstvo v kategoriji 80, 125 in 250 ccm. Letošnje prireditev je kljub slabemu vremenu obiskalo veliko število gledalcev. Mnogo jih je prišlo z dežniki in primerno obutih, da si ogledajo tekmovanje domačina, Boruta Koščaka z Virja. Opaziti je, da ima le-ta iz leta v leto večje število privržencev, tako mladih kot starejših.

Naš mladi in ambiciozni tekmovalce je obe vožnji odlično odpeljal. V obeh vožnjah je močno deževalo, tako da so se "fantje na jeklenih konjičkih" obmetavali z blatom in jih ni bilo mogoče prepoznati. Vendar je bilo iz množice ljudi slišati vrisanje in vzpodbujanje za številko 74. To je bil Borut. Na cilj prve vožnje je kot četrti, v drugi pa je dosegel 2. mesto. Skupno je zbral 30 točk in tako osvojil 2. mesto za državno prvenstvo.

Vesetje je bilo opaziti tudi na tekmovalcu Borutu, saj je po končani tekmi zavriskal v množico ljudi, ki so ga vzpodbujali. Vsemu blatnemu, mokremu in izčrpanemu je prvi čestital brat Tadej, ki se lahko pohvali, da mu je odlično pripravil tekmovalni motor. Dejal je, da svoje skrivnosti mehanike ne izda. V množici, v blatu so ga pričakali mama, njegovi navijači in sponzorji. Veselje se je pričelo, dež in blato nista bila ovira, za vzdušje pa je poskrbel Bistro Furman iz Temenice. Vendar sem Borutu ukradel nekaj časa za pogovor.

"Kako si doživljal tekmovanje v tako težkem položaju?"

"Za nas tekmovalce ta dirka v Šentvidu ni bila najzahtevnejša, obstajajo težje in nevarnejše proge. Dež me ni oviral, vendar v takem vremenu izgubljam na hitrosti, biti moramo bolj pazljivi in potrebna je vzdržnost. Vesel sem, da sem obe vožnji dobro odpeljal pred domačim občinstvom, ki mi je tudi letos potrdilo, da je z menoj. Zahvaljujem se vsem, ki so me vzpod-

bujali, mi pomagali. Teden dni pred tekmo je bil zame zelo mučen. Tri dni pred dirko sem opravil zelo zahteven izpit na fakulteti, kar mi je v še večje veselje."

Najbolj prijetno in veselo je bilo pri razglášanju rezultatov, to je pri podelitvi pokalov. Množica ljudi je v en glas "skandirala" Borut, Borut..., ko je stopil na stopničke za zmagovalce. Organizator AMD je najboljšim podelil bogate nagrade. Slavje se je nato pozno nadaljevalo v noč.

Do konca tekmovanja sta še dve dirki, Borut dobro in uspešno lovi tekmovalca, ki je v skupnem seštevku sedaj na 3. mestu. Zaželimo mu, da se povzpne na mesto, ki si ga najbolj želi.

Zahvaljuje se podjetnikom, obrtnikom za pomoč: Castrol Ljubljana, GPG Kolinska Ljubljana, Livarstvo Marjan Kastelic - Stična, Kovinastroj Grosuplje, Eyra Stična, Matjaž in Mihaela Jakša Ljubljana, Bistro Furman Temenica, Zmaj Šentvid, Gradnja Šentvid, Farma Stična, Energie Studio Ivančna Gorica.

M.G.

ŠAHISTI KRAJEVNIH SKUPNOSTI ZA POKAL OBČINE

V gostilni Frenk v Ivančni Gorici, kjer so šahistom na razpolago prostori za igranje šaha bomo izvedli tekmovanje za prehodni pokal občine Ivančna Gorica. Ob nedeljah dopoldan so možna množična tekmovanja, med tednom pa posamezna. S tekmovanjem bomo začeli oktobra. Ekipa šteje 2 šahista, lahko pa tekmuje več ekip. Prijave pošljite do 15. oktobra 1995 na Odbor za rekreacijo šahistov (gostilna Frenk Ivančna Gorica), nato vam pošljemo propozicije tekmovanja.

S pridobitvijo prostorov za igranje šaha se nam nudi priložnost za množičnost in kvaliteto šahovske igre, ki je v naših krajih nekoč že bila. Žal pa je vse prenehalo zaradi pomanjkanja finančnih sredstev in mačehovskega odnosa za to dejavnost odgovornih forumov. Tako so morali pri nas vzgojeni šahisti prestopati v druge šahovske klube po Sloveniji, ki so imeli za njihov napredek več posluha. Pri nas imamo mednarodnega mojstra Marka Tratarja, ki si za svoj napredek mora iskati druge klube po Sloveniji. Imamo pa še druge mojstre in kandidate, perspektivne šahiste, kot na primer dr. Ano Praznik, večkratno republiško prvakinjo, Dušana Bariča, Mitjo Piškurja, Heleno Vrenčur in druge, ki so in še igrajo za druge klube, ker pri nas za to nimajo možnosti. Če pa bi se našla finančna sredstva za te perspektivne šahiste, bi lahko nastopali pod imenom naše občine. Nam bi bili v ponos, mi občani pa bi se veselili njihovih uspehov.

Šahovski odbor

NOVO V IVANČNI GORICI

RTV servis audio-video

POPRAVILA
IN SERVISIRANJE

TV, radio, avtoradio, videorekorder, satelitski sprejemniki, montaža anten, magnetofoni, diktafoni, telefoni vseh vrst, montaža anten

JANEZ SKUBIC
IVANČNA GORICA
Pot v Boršt 25
Telefon: 061/777-930

NOVO V IVANČNI GORICI

Uradne ure in telefonske številke, ki jih boste morda potrebovali.

Županstvo Ivančna Gorica	Župan Ivančna Gorica	Upravna enota Grosuplje	Policijska pisarna Ivančna Gorica	Policijska postaja Grosuplje
pon. 7,30 do 11,00 12,00 do 15,00	13,00 do 15,00	7,30 do 11,00 12,00 do 15,00	9,00 do 13,00	
sre. 7,30 do 11,00 12,00 do 16,30	13,00 do 15,00	7,30 do 11,00 12,00 do 16,30	13,00 do 19,00	
pet. 7,30 do 11,00 11,30 do 13,00	12,00 do 13,00 12,00 do 13,00	7,30 do 11,00 11,30 do 13,00	9,00 do 13,00	
tel: 778-384, 778-385, 777-697, fax 777-697		centrala. 764-311 upravnica 763-106	778-402	763-122, 762-166

PO ZNANJE ČEZ LUŽO

Tako kot vsako leto so tudi letos študentje zunanjetrgovinske in mednarodnopravne smeri 4. letnika pravne fakultete v Ljubljani v mesecu marcu obiskali priznane mednarodne organizacije in institucije v ZDA. Med 36 srečneži sva se s pomočjo sponzorjev znašla tudi Jože Novak in Bojana Maravič.

Po nekajmesečnih pripravah in s pomočjo mentorja prof. Štiblarja smo odpotovali na strokovno ekskurzijo v New York in Washington D.C.. Vse skupaj je trajalo 14 dni, vendar je bil vsak dan natrpan s predavanji in pogovori. Delovni dan smo začeli ob 9.00 uri in ga zaključili od 17.00. To ne bi bilo nič posebnega v naših razmerah, a kaj ko Amerika naredi svoje z nerovnim in ekspresnim načinom življenja.

New York je mesto nebotačnikov, kjer sonce pokuka na dan le za kakšno urico. Kot da tudi sonce noče gledati nepopisne revšine in bede, ki vlada v določenih predelih New Yorka. Manhattan je le del New Yorka, okrog pa so predeli, kjer živijo večinoma nebela prebivalci v bedi in umazaniji, kot si je pri nas ne moremo predstavljati. New York je zelo nevarno mesto, zato se ni priporočljivo sprehajati v določenih predelih (kamor tudi taksisti neradi vozijo) in ob poznih urah. To velja še posebno za take turiste in laike kot

smo bili mi. Američani si ne znajo predstavljati življenja brez taksijev, kar je bilo za nas nekja popolnoma tujega. Vendar smo kmalu ugotovili, da se skozi gost vsakodnevnim promet ne da drugače.

Poleg taksijev, ki jih vozi po mestu na tisoče, smo se zavedali drugačnosti tudi pri hrani. Američani ne kuhajo doma, njim obed ne pomeni takšnega obreda kot Slovencem in drugim Evropejcem. Ko si lačen, pač greš v najbližjo restavracijo (indijsko, kitajsko, mehiško, italijansko...) ali najverjetneje v Mc Donalds'. In ko čakaš v Mc Donalds' na hamburger, poleg cenika spremljaš na zaslonu borzne tečaje (Čas je zlasto!).

Nočno življenje New Yorka je tako pestro in raznoliko, kot so zanimivi in drugačni ljudje. Vsakdo najde nekaj zase - diskoteke, musicali, pubi in naše oči so le s težavo absorbirale vse to.

Seveda pa smo veliko izvedeli tudi o tistem, zaradi česa smo prišli v ZDA. Na predavanjih, pogovorih in izmenjavi mnenj smo spoznali delovanje mednarodnih organizacij, kot so OZN, mednarodni denarni sklad, svetovna banka. Razširili smo si teoretično znanje o delovanju State Departmenta, o delu na sodiščih in v odvetniških pisarnah. Bisi smo v svetovnem finančnem centru (Wall

Street), v znamenitem dvojčku WTC, pri slovenskem veleposlaniku v ZDA, g. Danilu Turku in v predstavništvu LBS... Obiskali smo študente prava in si z njimi izmenjali izkušnje. Nekoliko nas je presenetila nevednost gostitelja o naši mali Sloveniji. Seveda smo bili s svojo drugačnostjo opazni in smo vzbujali zanimanje, vendar je bila Slovenija največkrat Slovaška ali del Rusije. Zanimivo je to, da se je nevednost razblinila ob omembi naše nekdanje domovine Jugoslavije. Najbolje in največ so o Sloveniji in Slovencih vedeli v State Departmentu v Washingtonu.

Kljub temu smo ZDA zapustili z dobrim občutkom, da smo vsaj malo pripomogli k promociji Slovenije v svetu.

Za to nepozabno doživetje pa se moramo zahvaliti vsem, ki so nam z lastnimi sredstvi omogočili, da smo razširili svoje znanje na najboljši možen način - z neposrednim obiskom ZDA.

Med sponzorji iz cele Slovenije so bili tudi nekateri iz občine Ivančna Gorica. To so: FARMA Stična, PESKOKOP Ivančna Gorica, UNIVERZAL Ivančna Gorica, ARMEX Ivančna Gorica in GRADNJA Šentvid pri Stični.

Vsem skupaj najlepša hvala!
Bojana Maravič

VI SPRAŠUJETE, MI IŠČEMO ODGOVOR

Starejša gospa iz Šentvida pri Stični nas je spraševala, kdaj bo tudi ona dobila telefonski priključek. Povedala je, da bi ga nujno potrebovala in da je že dolgo od tega, kar so ji ga obljubili. Ko sedaj sprašuje, kdaj bo, jo pošiljajo od enega do drugega.

Tudi nam se je to dogajalo, pa še to, da najbolj odgovornih sploh ni bilo mogoče dobiti.

Nazadnje smo povprašali na županstvu. Tudi tu niso vedeli nič natančnega. Povedali so, da se nenehno trudijo in da so v stalnem kontaktu s Telekomom. Razlog, da v občini ni dovolj telefonskih priključkov, je menda zelo preprost in vsakdanji. Ni denarja za posodobitev in postavitev krajevnih telefonskih central. Znesek pa je tako visok, da ga raje ne bi napisali.

Največji optimisti na županstvu pa šušljajo, na glas si ne upajo povedati, da računajo na prihodnje leto. Vsaj začelo naj bi se.

zavod za prostorsko,
komunalno in stanovanjsko
urejanje grosuplje p.o.
taborska 3, 61290 grosuplje

**KUPIMO ZAZIDLJIVE PARCELE, STANOVANJA
IN STANOVANJSKE HIŠE V OKOLICI LJUBLJANE,
GROSUPLJE ALI IVANČNI GORICI**

TEL.: 061/762-246, 061/763-078

IMP LIVAR, d.o.o.

IVANČNA GORICA
Ljubljanska c. 43
61295 IVANČNA GORICA

VABI K SODELOVANJU

1. ABSOLVENTE POKLICNIH ŠOL za usposabljanje v času pripravniške dobe za naslednje poklice:

- STRUGAR (1 kandidat)

- STROJNI MEHANIČNI ALI MEHANIČNI OBDELOVALNIH STROJEV (3 kandidati)

Izbrani kandidati bodo sklenili delovno razmerje za določen čas šestih mesecev, po končani pripravniški dobi pa bo podjetje najboljšim pripravnikom ponudilo možnost redne zaposlitve.

2. DESET DELAVCEV ALI DELAVK ZA PRIUČITEV ZA DELO V BRUSILNICI ULITKOV (ZARADI ZAČASNEGA POVEČANEGA OBSEGA DELA)

Kandidati morajo izpolnjevati poleg zakonskih še naslednje pogoje:

- starost od 18 - 40 let

- dobra fizična kondicija in zdrave oči

Izbrani kandidati se bodo usposabljali za delo 3 mesece in sklenili delovno razmerje za določen čas šestih mesecev, po tem obdobju pa bo podjetje najboljšim delavcem omogočilo nadaljevanje delovnega razmerja ali redne zaposlitve.

Pisne prijave z ustreznimi dokazili sprejema IMP LIVAR, d.o.o., Ivančna Gorica, Ljubljanska c. 43, 61295 Ivančna Gorica, KADROVSKA SLUŽBA - do 15.8.1995, oziroma do zapolnitve potreb po pripravnikih oz. delavcih.

IZ JAJINE ZAKLADNICE IZBRANIH RECEPTOV

NABERIMO BRESKVE,
MARELICE.

(Recept za sladkuse)

TESTO:

25 dag moke, 12.5 dag margarine, 10 dag sladkorja, 1 rumenjak

- zamesimo testo, počiva naj dve uri
- s testom obložimo dno pekača in ga prebodemo z vilicami
- pečemo 10 minut

NADEV:

25 dag skute, 10 dag sladkorja, 1 vanilij puding, limona

- zmešamo

4 jajca, 1 sladka smetana, 2 vanilija

- smetano trdo stepemo in primešamo z že stepenimi jajci, nato vse skupaj zmešamo

Nadev nato namažemo na polpečeno testo in pečemo približno še eno uro pri 180°C. Breskve, marelice, operemo, razpolovimo in jih razvrstimo na skuto. Sadje prelijemo z želejem - po priloženi navodilih. Pecivo naj počiva nekaj ur, dokler spodnja plast ne postane rahla.

Sladico lahko serviramo s smetano, da je še bolj vabljiva. Torej ni potrebno, daje samo dobra, ampak mora biti vabljiva tudi očem. Kje in kako bomo postregli s pecivom? V skritem kotičku med zelenjem in na lepo pogrnjeni mizici. Kajpada bomo v vse to vdahnili vsaj kanček ljubezni. In vse je že nared za prijeten klepet... Pa dober tek!

Jaja

**MOST - KRT '95
SERVICE CIVIL INTERNATIONAL**
SLOVENIA - Muljava, 2.8. - 16.8.1995

Na Muljavi je lepo, je ugotovil Anglež Mark, ko se je lanskega avgusta poslavljajal od prijateljev, s katerimi je preživel štirinajst prijetnih dni na Jurčičevini. Res da je bil to delovni tabor, a zabave in odkrivanja lepote po slovenski deželi so se tudi naužili. In tako se je letos spet vrnil na Muljavo, kjer se je zbrala pisana družina mladih iz Evrope - Irene, Patricia, Ana in Alva iz Španije, Susan in Mark iz Velike Britanije, Neli iz Nemčije, Ivon s Švedske in Finec Tatu. Letošnji tabor sva vodila Rok Klasinc in Uroš Lampret, organizacijo mednarodnega prostovoljnega dela pa vodi in usklajuje društvo MOST iz Ljubljane.

Na Jurčičevini smo jih prijazno sprejeli in jim predstavili program dela. Čiščenje in zaščita eksponatov, manjša popravila in zaščita lesenih objektov, urejanje okolice, Jurčičeve poti, priprava pestrih jedilnikov - to so bila glavna opravila Krtovcev. V mali kuhinji so se dogajale velike stvari. Preizkušali smo jedilnike in specialitete vseh narodov. Nepozaben ostaja Tatu in njegove finske specialitete, predvsem pa njegova neusahljiva volja do zabave. Vsak dan smo se po

opravljenem dopoldanskem delu in kosilu odpravili na izlet. Začeli smo s Krko, kjer smo se doobra osvežili (beri ohladili), se popeljali s kajaki do Šmihela, spoznali stiški samostan in okolico, Višnjo Goro in Polzevo, Taborsko jamo, torej po načelu postopnosti. Očarala jih je naša Ljubljana, ves čaroben Bled in prekrasni planinski svet. Na morje nas je ljubeznivo popeljal sam gospod župan in v naši družini prav lepo preživel vsaj en sproščen počitniški dan.

Ob večerih so se nam pridružila dekleta in fantje z Muljave in okolice. Ti večeri so bili veseli, sproščeni, prijateljski in zato nepozabni.

Že je bilo tu slovo. Težko in polno obljub po ponovnem srečanju. In tu so že pozdravi in zahvale iz Madrida, Wallesa in Helsinkov, želje po ponovnem snidenju.

Torej že snujemo načrte za naslednji tabor. Mladi, vabljeni v svet kulturne dediščine, prijazne domačnosti in iskrenega prijateljstva!

Uroš Lampret

ZA DOBRO VOLJO

Reševanje občinskih težav na izviren način -

Idejo patentiral: LEOPOLD SEVER

Po ukinitvi policijske postaje v Ivančni Gorici bo tole še najbolj zaščita občanov. Občinski možje menijo, naj bi imeli ti varuhi po vsej občini enotne uniforme, le o oborožitvi se ne morejo dogovoriti: eni so za palico, drugi pa za metlo. Glede na pereče varnostne in ekološke razmere bi bilo najbolje, če bi nosili oboje. V ta namen so v občini že opredeljena določena finančna sredstva, ki pa najbrž ne bodo zadostovala za vso opremo.

Leopold Sever

IŠČEMO INŠPEKTORJA

Uvajamo novo rubriko. Namenjena je vsem, ki so prepričani, da se v njihovi bližini dogajajo stvari, ki jim niso všeč in mislijo, da to ni prav. Nočijo se izpostavljati ali pa ne vedo, na koga bi se lahko obrnili za nasvet.

Pišite nam, po možnosti s kančkom humorja in po načelu starega reka: "Greh se pove, grešnik pa ne". "Grešnik" bo že našel sebe, ko bo prebral časopis, ali pa bo zapis vzbudil pozornost poklicanih.

Dobili smo že dve vprašanji.

***

Eno gospo zelo moti hrup, ki ga povzroča sosed tja v pozne večerne ure.

Še posebej jo ta hrup moti, ko gresta z možem v posteljo. Sosed pa pili, žaga, tolče, razbija ...

Sprašuje nas, kaj pravi zakon o hrupu, ki je bil sprejet pred kratkim.

Ogledali smo si ta zakon, pa ...

Oprostite, skupaj imamo vendarle nekaj več kot štiri razrede osnovne šole, pa formul višje matematike, po katerih lahko izračunaš dovoljen hrup, ne znamo razvozlati.

Naš nasvet:

Pošljite sosedu fotokopijo zakona, morda se mu bo kaj posvetilo. Vse drugo kar bi storili (policija), bi stvar samo zapletlo.

***

Poklical nas je en gospod in spraševal, kam naj se obrne, da bi njegov sosed, ki je lovec, nehal streljati okrog hiše. Nekje je slišal, da tega tudi lovci ne smejo.

Naš nasvet:

Najbolje, da ne storite ničesar. Več razlogov je za to. Sosed - lovec ima puško! Lovci še kako držijo skupaj. Tudi med policaji so lovci.

urednik - v.d.

UREDNIKOV OKVIRČEK

Zopet je mesec naokoli, pa še nekaj dni po vrhu in dobili ste sedmo številko Klasja.

Odmevi na zadnjo številko so me presenetili. Čeprav sam nisem bil zadovoljen, ste bili vi s kritiko časopisa zelo prizanesljivi.

Bilo pa je nekaj čisto upravičenih pripomb:

- da je časopis "srače gnezdo",
- da pišemo samo o kmetijstvu,
- da je preveč šolskih prispevkov itd.

Kar je res, je res, vseeno pa nekaj v opravičilo. Klasje je mesečnik in lahko bi dejali, da je sezonski časopis. Kar se nam v tistem mesecu zdi najbolj aktualno, temu posvetimo več pozornosti. Je pa še druga stvar. Za določena področja (gospodarstvo, obrt pa še kaj) nam še ni uspelo najti poročevalcev.

Veste pa najbrž, da poklicnih novinarjev nimamo. Mogoče je to še bolje, saj je časopis tako bolj domač.

Le nekaj je, kar moti in to bo treba s časoma popraviti.

Večina tistih, ki se bolj poredko lotijo pisanja za časopis, je prepričanih, da je njihova tema, o kateri pišejo, najpomembnejša in da se morajo razpisati na dolgo in široko. Tudi na kratko se lahko veliko pove in včasih še bolj učinkovito. Znano je, da dolgih prispevkov bralci ne berejo.

Sklenili smo, da v bodoče daljših prispevkov od 30 tipkanih vrstic, razen po vnaprejšnjem dogovoru z urednikom, ne bomo objavili. Dolgi prispevki zavzamejo tudi veliko časopisnega prostora in ga zato zmanjka za krajše zanimivosti, ki bi prav gotovo popestrile vsebino.

Naj na koncu povabim k sodelovanju vse, ki so pripravljeni s svojimi prispevki sodelovati v svojem časopisu. Posebej bi bil vesel, če bi se iz anonimnosti pojavili humoristi, satiriki in karikaturisti. Korajža torej velja, saj ne grizemo.

urednik - v.d.

POLICIJSKA KRONIKA

1.8. sta policista Zupan in Voler na policijsko postajo privedla gospoda N.F. in gospo Z.M. iz Brezovega Dola zaradi presežka pridelka med koruzo in fižolom na njunih njivah - indijske konoplje. Kvaliteto rastline bodo ugotovili na UNZ v Ljubljani.

2.8. je občan S.D. poprosil za pomoč, saj mu je sosed E.E. preko strehe lučala kamenje, ki je padalo na njegov avto, poleg tega pa je energična gospa še razgrajala in razbijala na svojem domu. Policist Marčič je ugotovil, da je pritožba utemeljena in ker se je E.E. fizično uprla intervenciji, sta na pomoč prišla še policist Vlašič in dr. Zupančič iz ZD Ivančna Gorica. Ugotovljeno je bilo, da je bivša narkomanka in da se večkrat razburi na tak način. Na PP je odklonila pomoč zdravika, in ko se je pomirila, so jo odpeljali domov. Za E.E. je že napisan predlog po členu 11/4 in KO zaradi poškodovanja tuje stvari.

2.8. je patrolja Marčič - B. Košir na kraju prometne nesreče ugotovila, da jo je zakrivila voznica osebnega avtomobila NM C4-845 S.B., ki je vozila od Krke proti Ivančni Gorici. Zaradi prekratke varnostne razdalje je voznico ob postanku avtobusa na postajališču, kljub zaviranju, močno zaneslo izven vozišča, kjer je vozilo obrnilo za 180 stopinj. Voznica in njena sopotnica sta dobili lažje poškodbe, ki so jih oskrbeli v ZD Ivančna Gorica. Zoper voznico je bila napisana prijava.

4.8. Policist Zupan je iz policijske pisarne Ivančna Gorica sporočil, da je preko telefonske tajnice sprejel sporočilo N.N., da so K.J. iz Metnaja ukradli denar.

Na kraj dogodka sta odšla policista Polšak in Voler, ki sta v razgovoru z oškodovanim K.J. in zbiranjem obvestil ugotovila, da le-ta pogreša 20.000 SIT, ki jih je hranil v svoji stanovanjski hiši. Dan prej so po vasi vozili Romi z osebnim avtom Z-750 in Lada brez registracije. Napisala sta obvestilo o dogodkih in opravljenih razgovorih.

4.8. je dr. Čampova sporočila, da so jo klicali na kraj prometne nesreče v Gaberje pri Stični, kjer sta trčila osebni avto in otrok-kolesar, ki je bil tudi poškodovan.

Policista Škrjanc in Marčič sta na kraju dogodka ugotovila, da je voznik osebnega avtomobila Lada, Lj.N3-712, vozil iz Gaberje proti Stični. Pri hiši Gaberje 1 mu je izza vogala pred avto pripeljal kolesar K.M. Kljub zaviranju je voznik trčil v otroka, ki je padel po tleh in dobil telesno poškodbo-zlom stegenice. Dežurna zdravnica je ponesrečenca oskrbela na kraju nesreče, nakar ga je oče odpeljal v urgentni blok KC v Ljubljano.

6.8. sta policista Jager in Kavčič po predhodnem obvestilu o gojenju indijske konoplje v Malih Dolah pridelovalcu postavila zasedo. Naravnost pri delu sta zasačila uživalca mamil Č.J. in njegovo pomočnico V.M. Zoper pridelovalca nedovoljene kulture bodo ustrezno ukrepali.

9.8. je na PP Grosuplje policist Jerlah sporočil, da je bilo vlomljeno v trgovino KZ Stična na Muljavi. Ponoči je še neznan storilec vdrl vhodna vrata trgovine in si nato prilastil za 150.000 SIT raznega blaga. Kraj dogodka si je ogledala skupina kriminalistov. Nadaljujejo z zbiran-

jem obvestil.

15.8. je operater na OKC UNZ Ljubljana sporočil, da je v Gabrovki oče B.C. v prepiru s sinom B. uporabil lovsko puško in ustrelil proti sinu, nato pa odšel iz hiše. Ob pomoči PP Trebnje in dveh vodičev s službenimi psi so očeta našli v gospodarskem posloju na Kitnem vrhu. Privedli so ga na PP, kjer so z njim opravili razgovor in nato še v ZD Ivančna Gorica, kjer so mu odvzeli kri za preiskavo. Strelno orožje so zasegli.

17.8. je G.J. na PP podal predlog za pregon kaznivega dejanja tatvine denarja iz kombija znamke Zastava, reg.št. Lj. G4-490, v kraju izven naselja Male Kompolje, občina Ivančna Gorica. G.J. je vozilo parkiral na robu gozda in odšel delat v gozd.

Na sprednjem sedežu pod blazino je pustil denarnico, in ko se je pozno popoldne vrnil, je ugotovil, da mu je bilo iz odklenjenega vozila odvzetih 90.000 SIT in 1.200 DEM.

Na kraj dogodka sta odšla policista Jager in B. Košir, ki sta opravila ogled in pričela z zbiranjem obvestil.

21.8. je Z.I. po telefonu sporočil, da so mu iz stanovanjske hiše v Lazah nad Krko št. 3, ki jo uporablja kot vikend, ukradli več stvari. Z.I. ceni škodo na približno 16.000 SIT.

Vendar, kot pravi oškodovani, gre pri prijavi predvsem za to, da osumljeni storilci še naprej ne bi delali škode in odnašali stvari. Policisti z zbiranjem obvestil skušajo ugotoviti storilca ali storilce.

21.8. je M.R. Kristina obvestila policista Zupana v policijski pisarni v Ivančni Gorici, da je neznan storilec v noči z 12. na 13. avgust vlomil v osebni avto KK R3-241, v kraju Višnja Gora, pri hiši Žabjek 7. Storilec je s potiskom odprl trikotno okence, vstopil v vozilo in odvezl avtoradio s kasetofonom znamke Blaupunkt Sanremo in nekaj glasbenih kaset. Policist je ustrezno ukrepal.

25.8. je operater OKC UNZ sporočil, da je potrebno nujno posredovanje ustreznih oseb, in sicer v lokalni Rebolj na Krki, kjer se pretepaajo. Patrolja Vlašič in Marčič je na kraju dogodka ugotovila, da so se stekli Š.D. in J.A. iz Ljubljane in domačin H.A.

iz Trebnje Gorice. Zoper vse tri pretepače je bil napisan ustrezen predlog.

26.8. so sporočili, da se je v naselju Temenica zgodila huda prometna nesreča, v kateri sta bila udeležena voznik osebnega avtomobila in pešec-otrok. Policista Zimec in Škof sta kraj nesreče zavarovala do prihoda prometne patrolje, ki je prevzela postopek. V nesreči sta bila poškodovana voznik Š.J. iz Grosuplje in sopotnika P.S. in K.T., tudi iz Grosuplje. Policist Zorc je o nesreči obvestil svojce poškodovanih.

Pruredil A.A.

MALI OGLASI

Zadnjič smo v uvodu k malim oglasom napisali, da v Ivančni Gorici nimamo tržnice. Res je nimamo, je pa ideja menda že bila. Celo za pokrito tržnico, ki naj bi stala za ivanško pošto, je bil bojda že narejen načrt. Pa je ostalo vse tako, kot je. Nič, torej.

No, sicer pa pokrito tržnico že imamo. Kje? V Kulturnem domu vendar! Saj je tam vsaj enkrat mesečno razprodaja cunj, največ iz cenenega uvoza. No, vsaj nečemu služi velika in tudi lepa dvorana Kulturnega doma.

Omenili smo tudi boljši trg. Saj veste, kaj to je. Eden od občanov je stvar vzel resno in hoče boljši trg odpreti na svojem dvorišču, ali pa sejem rabljenih avtomobilov ali kmetijske mehanizacije, ali pa ... (Pa ta gospod ni iz Ivančne Gorice.)

Zadnjič smo ga srečali, ko je čakal na razgovor o svojem predlogu z županom. Pozabili smo potem poizvedeti, kaj sta se dogovorila.

Dejstvo pa je: dokler bodo o novih trgovalnih centrih v Ivančni Gorici le ideje, so edino mali oglasi v Klasju možnost, kot smo napisali že zadnjič, da kaj prodaste, kupite ali zamenjate.

Tudi v prihodnji številki Klasja bodo mali oglasi zastoj.

Telefonirajte: 778-384, 778-385 ali 777-697.

Pišite: Uredništvo Klasja, Sokolska

8, 61295 Ivančna Gorica
Videli boste, da se izplača.

xxx

Prodajam starinski koncertni klavir. Informacije na telefon (najbrž v večernih urah, saj se dopoldne nihče ne oglasi) 777-585.

xxx

Zbiram, zamenjam, prodam, kupim stare knjige, stara pisma, znamke in razglednice slovenskih krajev. Telefon 777-232.

xxx

Iščem polagalca keramičnih ploščic. Prednost imajo dobri in poceni mojstri. Ponudbe pod šifro "Garaža" na uredništvo.

P.S. Nisem inšpektor, zato se brez skrbi lahko prijavijo tudi "fušarji". Če bo cena ugodna, je diskretnost zagotovljena.

xxx

Otroško posteljico in košek zelo ugodno prodam. Informacije na tel. 779-662 po 19.00 zvečer.

**Ne onesnažujte s plakati svojega kraja!
Oglas v Klasju je cenejši in učinkovitejši!**

BENVIGNUZ, WILLKOMMEN, BENVENUTI, DOBRODOŠLI

Srečanje treh dežel 1995

V soboto 19. avgusta 1995, je bilo v stiškem samostanu tradicionalno srečanje treh dežel. Udeležujejo se ga verniki iz Slovenije, Koroške in Furlanije-Juljske krajine pod vodstvom svojih škofov. Namen teh srečanj je medsebojno spoznavanje in strpno sobivanje sosednjih narodov, ki so v preteklosti živeli v skupnem kulturnem prostoru ali celo v skupni državi, pa so jih sedanje meje razdelile med tri različne države: Italijo, Avstrijo in Jugoslavijo.

Z razpadom Jugoslavije je Slovenija postala mednarodnopravno priznana država, medtem ko sta Koroška in Furlanija-Juljska krajina še vedno le sestavni del večje državne enote. Prebivalstvo na teh področjih je narodnostno mešano, zato je lahko strpno sobivanje različnih narodov na tem prostoru eden od primerov, kako urediti prihodnost Evrope, ki naj bi bila skupnost različnih, vendar enakovrednih narodov. Letošnje geslo srečanja "Tako različni, pa vendar enaki/t.j. enakovredni" je v popolnem skladu z idejo o Evropi narodov.

To srečanje pa ima še prav poseben pomen za nas Slovence. Izven meja matične Slovenije žive naši zamejski Slovenci: tržaški, goriški, beneški, Rezijani in prebivalci Kanalske doline v

Italiji ter koroški Slovenci v Podjuni, Rožu in Zilski dolini. Sprejem, ki ga pripravi matična domovina nesloven-

skim gostom srečanja, bistveno vpliva na prijaznejši odnos večinskega naroda/Nemcev, Italijanov in Furlanov/ do naših zamejskih Slovencev.

Prebivalci Stične so svojo nalogo odlično opravili, saj so postali pravi "ambasadorji" svoje domovine Slovenije. Odmevi v tujih javnih sredstvih obveščanja/tisk, radio in televizija/ so bili polni hvale in priznanj.

Srečanje ne bi tako uspelo, če ne bi pri njegovi pripravi zavzeto sodelovali skorajda vsi krajanje. Kraj je bil slavnostno okrašen z državnimi zastavami in

cvetjem. Clani posebnega pripravljalnega odbora, v katerem so bili predstavniki samostana, krajevne skupnosti in

krajevni prostovoljni društva, so se namreč lotili priprav resno, načrtno in zavzeto. Dobro so se namreč zavéдали, da bo šla podoba Stične in preko nje Slovenije daleč preko meja.

Gasilsko društvo je vzorno poskrbelo za nemoten pretok vozil in urejeno, smotno parkiranje. Ni bilo gasilca, ki ne bi sodeloval po svojih najboljših močeh in pomagal, da so gostje prišli in odšli brez neprijetnih zastojev in napetosti. Stiška godba, ki deluje pod okriljem domačega gasilskega društva, je na novem rondoju v bližini

samostana igrala skladbe, znane slovenske cerkvene ljudske pesmi, ki so se lepo zlele s pritrkavanjem zvonov, in ustvarila dogodku primerno vzdušje. Pesem slovenskih zvonov vedno znova očara vsakega tujca in naši zvesti pritrkovalci so se tudi tokrat odlično odrezali.

Cerkveno bogoslužje je bilo v pristojnosti samostana in posebnega pripravljalnega odbora, ki je poskrbel za neposredno in vzorno prevajanje v vse štiri uradne jezike srečanja: nemški, italijanski, furlanski in slovenski. V teh štirih jezikih sta goste tudi pozdravljali tabla z dobrodošlico ob začetku naselja ter tabla z gesli ob vhodu na samostansko dvorišče, kjer se je bogoslužje odvijalo. Domači pevski zbor je svojo vlogo dostojno opravil, saj ni bilo lahko obvladovati ogromnega dvoriščne prostora. Ob podobnih srečanjih bi bilo morda smiselno, da bi k sodelovanju povabili vse cerkvene zbornice iz občine oziroma dekanije. Tako bi gostom lahko pokazali, kako pojmemo Slovenci.

Ob koncu bogoslužja so goste pričakala dekleta s pladnji, polnimi dobrot, ki so jih pripravile stiške gospodinje. Marsikateri od gostov je bil prijetno presenečen, saj take gostoljubnosti na prejšnjih srečanjih niso bili vajeni. Stiške žene in dekleta so v veliki večini zaposlene po službah izven domačega kraja, dela jim nikoli ne zmanjka, vendar so vedno pripravljene sodelovati, kadar gre "za slavo in čast" domačega kraja. Domača gostinska podjetja so se s pestro in predvsem ne predrago ponudbo lepo vključila v sprejem gostov.

Izkazali so se tudi stiški mladinci. Mlade roke so zagrabile povsod, kjer je bilo treba. Pomagali so postavljati mlaj, turistični tabli, tabli z gesli in dobrodošlico, prodajali so knjige, spominke ali pa jedi in pijače. Lotili so se tudi manj "uglednih" opravil, kot na primer postavljanja in praznjenja smetnjakov, pometanja, postavljanja in zlaganja stojnic ... Celo najmlajši niso stali križem rok, saj so vneto delili samostanske prospekte med množico gostov.

Domače turistično društvo je poskrbelo za stojnice z negostinsko ponudbo (knjige, spominki, razglednice, turistično gradivo). Vodilo društva je bila predvsem kvaliteta ponudbe. Pogosto postavljajo romanja prava zbirališča vsakovrstnih kramarjev, ki s svojo ponudbo kiča kvarijo še tisto malo naravnega občutka za lepoto, ki ga je še ostalo v potrošno naravnem modernem človeku. Sodobni evropski turist pa vedno bolj ceni in išče pristno ljudsko blago. Tujim gostom je poleg pristnega ljudskega blaga stojnica domačega turističnega društva nudila tudi turistične prospekte v nemškem in italijanskem jeziku. Ko se je razvedelo, da so ti zastojni, so bili jerbasi kaj kmalu prazni.

Upajmo, da bodo podobe Slovenije in njenih lepote tuje goste kmalu privabile nazaj. Tja, kjer si bil prijazen sprejet, pa se tudi vedno znova rad vračaš. Da so gostje odnesli s seboj podobo gostoljubne in prijazne Slovenije, imajo zasluge stiški krajanje, saj jim je uspelo predstaviti Stično kot njihov skupni dom.

Maja Ficko

PODLISTEK • PODLISTEK • PODLISTEK • PODLISTEK • PODLISTEK • PODLISTEK •

V NAŠE KRAJE SO PRIŠLI LJUDJE

Piše: Leopold Sever

Vodilni svetovni znanstveniki, raziskovalci človeškega razvoja, so enotni v prepričanju, da je zibelka človeštva Afrika, predvsem južni in vzhodni del tega kontinenta. Tam so namreč našli številne fosilne ostanke starinskih ljudi in njihovih predčloveških prednikov. Od tam naj bi se različne oblike praljudi razširile še na ostale zemljine, torej tudi k nam v Evropo. Pri tem nastane zanimivo vprašanje, katero biološko bitje že lahko štejemo za človeka. V znanstvenem svetu se je oblikovalo merilo, da je človek dvoonožno bitje s telesnimi in umskimi sposobnostmi, ki mu omogočajo izdelovanje delovnih pripomočkov in gospodarjenje z njimi - nekakšen homo tehnikus in homo ekonomikus. Dolgo je veljalo prepričanje, da se je tako bitje pojavilo na zemlji pred kakim milijonom let, z novimi odkritji in sodobnimi raziskovalnimi postopki pa se ta številka dviga že na nekaj milijonov let. Zdi pa se, da preko

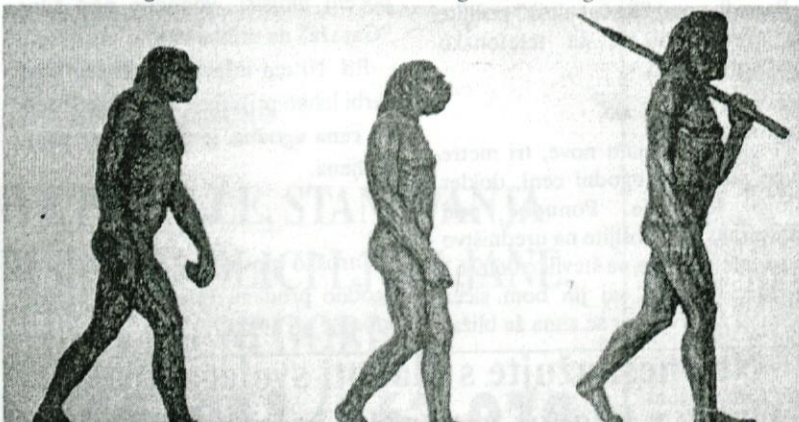
petih milijonov let ne bo segla. V geološkem jeziku bi lahko rekli, da se je človek pojavil v novem veku - kenozoiku - proti koncu terciarne dobe. Za naše potrebe ne bomo opisovali starinskih tipov praljudi, dve najmlajši vrsti, ki sta zagotovo živeli tudi na našem ozemlju, pa si bomo ogledali malo bolj natanko; to sta vrsti homo sapiens - neandertalec - in homo sapiens - kromanjonec. Nekateri znanstveniki štejejo obe skupini praljudi v isto vrsto; po njihovem naj bi torej šlo za dve podvrsti. Obe skupini praljudi sta dobili imeni po dveh najpomembnejših najdiščih v Evropi: Neandertalu v Nemčiji in Kromanjonu v Franciji.

Ker so bili pripadniki obeh skupin naši prvi "občani", je prav, če se z njimi seznanimo, seveda, na preprost način in s kancem duhovitosti, vendar ne toliko, da bi prekrili strokovne izsledke.

Oboji praljudje, neandertalci in kromanjonci, so v Evropi zaživeli

pred dobrimi sto tisoč leti, v naših predelih pa verjetno pred šestdeset tisoč leti.

Neandertalci so bili nekoliko nižje rasti, bolj čokati in bolj kosmati od naših prednikov kromanjoncev. Imeli so bolj nizko čelo in velik obraz, z nekaj hudomušnosti bi lahko rekli, da so imeli velik gobec. Več anatomskih

Primerjava neandertalskega človeka, njegovo zvrst krapinskega človeka in kromanjonca - našega neposrednega prednika. Razlike so očitne.

znakov kaže, da so imeli močan glas in da so morali biti zategadelj dobri pevci ali pa vsaj kričači. Če bi še živeli, bi se zagotovo udeležili tabora pevskih zborov v Šentvidu pri Stični. Zaradi tršate postave bi najbrž tudi uspešno nastopili na tekmi koscev na Lučarjevem Kalu. Seveda ne eno ne drugo ne bo mogoče, ker so neander-

talci pri nas izumrli že pred kakimi petnajst tisoč leti. Obvladali so že ogenj in na njem spekli tudi kakšnega človeka, kar je dokazano z najdenimi ožganimi človeškimi kostmi in predrtimi človeškimi lobanjami. To pomeni, da so bili kanibali in da so jim bili človeški možgani posebna specialiteta. Verovali so tudi v posmrtno življenje, ker so svoje umrle pokopavali s preprostimi obredi. To dokazujejo mnoge izkopanine po Evropi in drugod po svetu.

Možgane so imeli skoraj tako velike kot mi, le čelni del, to je mesto od koder izhajajo najbolj kvalitetne umske zmožnosti, je bil nekoliko manjši, bolj razvita pa so bila nekatera druga možganska središča. Po dolensko bi rekli, da je bil neandertalec nekoliko bolj "zabit" kot mi, mi pa zato bolj pametni, kar se seveda sliši zelo lepo.

(nadaljevanje v prihodnji številki)